

Κεφάλαιο 3 ΚΡΑΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

ΚΡΑΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

1. Εκτέλεση κρατικού προϋπολογισμού έτους 2009

Σύμφωνα με το Πρόγραμμα Σταθερότητας και Ανάπτυξης (ΠΣΑ) βασική επιδίωξη της οικονομικής πολιτικής για το έτος 2009 μεταξύ των άλλων ήταν και ο περιορισμός του ελλείμματος της κεντρικής κυβέρνησης στο 5% του ΑΕΠ. Ωστόσο, ο στόχος αυτός δεν επιτεύχθηκε, αφού το έλλειμμα της κεντρικής κυβέρνησης, ως ποσοστό του ΑΕΠ, εκτιμάται ότι θα διαμορφωθεί στο 12,2%.

Η δυσμενής αυτή εξέλιξη οφείλεται:

- στην υστέρηση των εσόδων του τακτικού προϋπολογισμού κατά 8.727 εκατ. ευρώ (3,63% του ΑΕΠ) και στην αύξηση των επιστροφών εσόδων κατά 1.300 εκατ. ευρώ (0,54% του ΑΕΠ),
- στην αύξηση των πρωτογενών δαπανών του τακτικού προϋπολογισμού κατά 4.320 εκατ. ευρώ (1,80% του ΑΕΠ),
- στην αύξηση των δαπανών για τόκους κατά 240 εκατ. ευρώ (0,1% του ΑΕΠ),
- στην υστέρηση των εσόδων του ΠΔΕ, λόγω των μειωμένων εισροών από την ΕΕ κατά 1.394 εκατ. ευρώ (0,58% του ΑΕΠ),
- στην αύξηση των δαπανών του ΠΔΕ κατά 700 εκατ. ευρώ ή 0,29% του ΑΕΠ και τέλος
- στην αρνητική επίδραση κατά 0,3% λόγω επανεκτίμησης του ΑΕΠ προς τα κάτω.

Οι δυσμενείς αυτές εξελίξεις στα μεγέθη της κεντρικής κυβέρνησης, καθώς και η μείωση των αποτελεσμάτων των Οργανισμών Κοινωνικής Ασφάλισης και ΟΤΑ, λόγω και της αποτύπωσης στο έλλειμμα μέρους των οφειλών των νοσηλευτικών ιδρυμάτων, η αύξηση των εξοπλιστικών προγραμμάτων και η μείωση των εθνικολογιστικών προσαρμογών έχουν ως συνέπεια την αύξηση του ελλείμματος της γενικής κυβέρνησης στο 12,7% του ΑΕΠ από 3,7% που είχε προβλεφθεί στο επικαιροποιημένο Πρόγραμμα Σταθερότητας και Ανάπτυξης (ΠΣΑ).

1.1 Τακτικός προϋπολογισμός

Έσοδα

Τα έσοδα του τακτικού προϋπολογισμού (πίνακας 3.3), προ μείωσης επιστροφών, για το οικονομικό έτος 2009 εκτιμάται ότι θα διαμορφωθούν στα 54.260 εκατ. ευρώ παρουσιάζοντας μείωση (-1,9%) σε σχέση με τα αντίστοιχα έσοδα του 2008.

**Πίνακας 3.1 Κρατικός προϋπολογισμός
(σε εκατ. ευρώ)**

	2008	2009			2010	Μεταβολή %	
	Πραγμ/σεις	Προϋπ/σμός	ΠΣΑ	Εκτιμήσεις	Προβλέψεις	09/08	10/09
	(α)	(β)	(γ)	(δ)	(ε)	(δ)/(α)	(ε)/(δ)
Τακτικός Προϋπολογισμός (ΤΠ)							
1. Καθαρά έσοδα ΤΠ (α+β+γ-δ)	51.680	62.272	59.287	49.260	53.700	-4,7	9,0
α. Τακτικά έσοδα	55.334	64.200	61.615	53.140	56.950	-4,0	7,2
β. Έσοδα καταργηθέντων ειδικών λογ/σμών		972	972	1.065	1.120		5,2
γ. Έσοδα προγράμματος αντιμετώπισης της χρηματοπιστωτικής κρίσης		400	400	55	280		
δ. Επιστροφές φόρων	3.654	3.300	3.700	5.000	4.650	36,8	-7,0
2. Δαπάνες ΤΠ (α+β)	61.642	65.978	66.878	71.438	69.796	15,9	-2,3
α. Τόκοι	11.207	12.000	12.100	12.340	12.950	10,1	4,9
β. Πρωτογενείς δαπάνες ¹	50.435	53.978	54.778	59.098	56.846	17,2	-3,8
3. Έλλειμμα ΤΠ (1-2)	-9.962	-3.706	-7.591	-22.178	-16.096	122,6	-27,4
Πρόγραμμα Δημόσιων Επενδύσεων (ΠΔΕ)							
4. Έσοδα (α+β)	5.018	3.700	3.700	2.306	3.860	-54,0	67,4
α. Εισροές ΕΕ	4.668	3.500	3.500	2.106	3.710	-54,9	76,2
β. Ίδια έσοδα	350	200	200	200	150	-42,8	-25,0
5. Δαπάνες	9.624	8.800	8.800	9.500	10.300	-1,3	8,4
6. Έλλειμμα ΠΔΕ (4-5)	-4.607	-5.100	-5.100	-7.194	-6.440	56,2	-10,5
7. Έλλειμμα Κεντρικής Κυβέρνησης (3+6)	-14.568	-8.806	-12.691	-29.372	-22.536	101,6	-23,3
(% του ΑΕΠ)	-6,1%	-3,4%	-5,0%	-12,2%	-9,2%		
ΑΕΠ (αναθεωρημένο)	239.141	260.248	254.519	240.150	244.233	0,4	1,7

¹ Περιλαμβάνεται και ποσό ύψους 210 εκατ. ευρώ στο έτος 2008 που έχει ήδη εκταμειωθεί και δεν έχουν εκδοθεί τα σχετικά συμφηφιστικά εντάλματα.

**Πίνακας 3.2 Ισοζύγιο γενικής κυβέρνησης
σύμφωνα με τη μεθοδολογία του European System Accounts (ESA 1995)
(σε εκατ. ευρώ)**

	2008	2009			2010
	Πραγμ/σεις	Προϋπ/σμός	ΠΣΑ	Εκτιμήσεις	Προβλέψεις
α. Έλλειμμα κεντρικής κυβέρνησης	-14.568	-8.806	-12.691	-29.372	-22.536
β. Εθνολογιστικές προσαρμογές	-1.948	1.390	1.390	505	595
Διαφορά τόκων πληρωτέων-δεδουλευμένων	-495			-200	-300
Διαφορά απαιτήσεων-εισπράξεων από φορολογικά έσοδα	-16	350	350	150	150
Διαφορά απαιτήσεων-εισπράξεων από ΕΕ	-1.666	-750	-750	-300	610
Προκαταβολές από την ΕΕ	783	1.000	1.000	1.000	100
Χρημ. συναλλαγές που περιλαμβάνονται στο έλλειμμα του προϋπ/σμού	-460			50	50
Πληρωμές που δεν περιλαμβάνονται στο έλλειμμα του προϋπ/σμού	-431			-480	-300
Αποτελέσματα ειδικών εκτός προϋπ/σμού λογαριασμών	600	600	600	250	250
Λοιπές προσαρμογές	-263	190	190	35	35
γ. Εξοπλιστικά προγράμματα (παραλαβές)	-1.849	-2.200	-2.500	-3.157	-2.700
δ. Χρηματ/ση φορέων της κυβέρνησης με ειδικά ομόλογα	-1.743	-575	-2.286	-531	-550
ε. Ισοζύγιο ΟΤΑ, ΟΚΑ και λοιπών νπδδ	1.602	4.925	6.636	1.998	3.015
Περιλαμβάνονται:					
Μεταβιβάσεις από τον κρατικό προϋπ/σμό με ειδικά ομόλογα	1.743	575	2.286	531	550
Πλεόνασμα Ασφαλιστικού Κεφαλαίου Αλληλεγγύης Γενεών		790	790	580	630
Χρέη νοσοκομείων	-3.035			-2.200	-800
στ. Ισοζύγιο γενικής κυβέρνησης (α+β+γ+δ+ε)	-18.506	-5.266	-9.451	-30.557	-22.176
% του ΑΕΠ	-7,7	-2,0	-3,7	-12,7	-9,1
ΑΕΠ (αναθεωρημένο)	239.141	260.248	254.519	240.150	244.233

Σημείωση: Τυχόν διαφορές ποσών και ποσοστών στους πίνακες που ακολουθούν οφείλονται σε στρογγυλοποιήσεις.

Πίνακας 3.3 Έσοδα τακτικού προϋπολογισμού
(σε εκατ. ευρώ)

	2008	2009			2010	Μεταβολή %	
	Πραγμ/σεις	Προϋπ/σμός	ΠΣΑ*	Εκτιμήσεις πραγμ/σεων	Προβλέψεις	2009/2008	2010/2009
A. Τακτικά έσοδα (I+ II + III + IV)	55.334	64.200	61.615	53.140	56.950	-4,0	7,2
I. Άμεσοι φόροι	20.863	26.720	25.900	21.800	23.725	4,5	8,8
Φόρος εισοδήματος	16.670	19.580	18.980	16.790	17.375	0,7	3,5
Φυσικών προσώπων	10.816	12.170	12.070	10.920	11.400	1,0	4,4
Νομικών προσώπων	4.211	5.370	4.870	3.800	3.525	-9,8	-7,2
Ειδικών κατηγοριών	1.643	2.040	2.040	2.070	2.450	26,0	18,4
Φόροι στην περιουσία	486	1.770	1.770	490	865	0,8	76,5
Άμεσοι φόροι ΠΟΕ	2.077	3.460	3.320	2.600	2.725	25,2	4,8
Λοιποί άμεσοι φόροι	1.630	1.910	1.830	1.920	2.760	17,8	43,8
II. Έμμεσοι φόροι	30.222	34.195	32.430	28.785	30.420	-4,8	5,7
Φόροι συναλλαγών	20.060	22.575	21.145	17.741	18.472	-11,6	4,1
ΦΠΑ	18.243	20.850	19.470	16.446	17.315	-9,9	5,3
πετρελαιοειδών	2.299	2.920	2.700	1.960	2.055	-14,7	4,8
καπνού	657	700	690	685	755	4,3	10,2
λοιπών	15.287	17.230	16.080	13.801	14.505	-9,7	5,1
Λοιποί φόροι συναλλαγών (μεταβίβαση κεφαλαίων) (χαρτόσημο)	1.817 (1.130) (685)	1.725 (1.103) (620)	1.675 (1.068) (605)	1.295 (815) (479)	1.157 (698) (458)	-28,7 (-27,9) (-30,1)	-10,7 (-14,4) (-4,4)
Φόροι κατανάλωσης	9.048	10.195	9.950	10.174	10.986	12,4	8,0
Φόρος ασφαλιστρών	345	380	375	356	370	3,2	3,9
Τέλος ταξινόμησης οχημάτων	842	950	850	421	508	-50,0	20,7
ΕΦΚ καυσίμων	3.690	4.450	4.400	4.495	4.655	21,8	3,6
Λοιποί ΕΦΚ (καπνού κ.λπ.)	2.836	2.980	2.935	2.934	3.210	3,5	9,4
Τέλη κυκλοφορίας οχημάτων	997	1.065	1.035	1.533	1.600	53,8	4,4
Λοιποί φόροι κατανάλωσης	338	370	355	435	643	28,7	47,8
Έμμεσοι φόροι ΠΟΕ	485	785	705	427	485	-12,0	13,6
Λοιποί έμμεσοι (για ΕΕ)	629 (307)	640 (315)	630 (315)	443 (264)	477 (274)	-29,6 (-14,0)	7,7 (3,8)
Σύνολο φορολογικών εσόδων (I+II)	51.085	60.915	58.330	50.585	54.145	-1,0	7,0
III. Απολήψεις από ΕΕ	579	405	405	239	372	-58,7	55,6
IV. Λοιπά μη φορολογικά έσοδα	3.670	2.880	2.880	2.316	2.433	-36,9	5,1
Σύνολο μη φορολογικών εσόδων (III+IV)	4.249	3.285	3.285	2.555	2.805	-39,9	9,8
B. Μη τακτικά έσοδα		1.372	1.372	1.120	1.400		25,0
I. Έσοδα καταργηθέντων ειδικών λογαριασμών		972	972	1.065	1.120		5,2
II. Έσοδα προγράμματος ενίσχυσης της ρευστότητας λόγω της χρηματοπιστωτικής κρίσης		400	400	55	280		409,1
Γενικό σύνολο εσόδων (A + B)	55.334	65.572	62.987	54.260	58.350	-1,9	7,5
Επιστροφές εσόδων	3.654	3.300	3.700	5.000	4.650	36,8	-7,0
Καθαρά έσοδα	51.680	62.272	59.287	49.260	53.700	-4,7	9,0

* Πρόγραμμα Σταθερότητας και Ανάπτυξης.

Η υστέρηση των εισπράξεων έναντι των προβλέψεων του προϋπολογισμού 2009 όσο και του Επικαιροποιημένου Προγράμματος Σταθερότητας και Ανάπτυξης 2008-2011 οφείλεται στην υποεκτίμηση των επιπτώσεων της κρίσης στην πραγματική οικονομία, καθώς και στην κατάρρευση του φοροεισπρακτικού μηχανισμού. Η οικονομική κρίση που πλήττει και τη χώρα μας προκάλεσε μείωση της συνολικής ζήτησης, με εμφανείς επιπτώσεις στα έσοδα από φόρους συναλλαγών και κατανάλωσης. Ιδιαίτερα δε μειωμένες παρουσιάζονται οι εισπράξεις από ΦΠΑ, αλλά και από φόρους μεταβίβασης ακινήτων και τέλη ταξινόμησης αυτοκινήτων.

Κατά το 2009 με στόχο το μερικό περιορισμό της περαιτέρω επιδείνωσης του αρνητικού ρυθμού μεταβολής των εσόδων ελήφθησαν τα ακόλουθα μέτρα:

- αναπροσαρμογή των συντελεστών του ειδικού φόρου κατανάλωσης (ΕΦΚ) της αμόλυβδης βενζίνης από 26/6/2009,
- παράταση έως 30/6/2009 της προθεσμίας για την περαίωση εκκρεμών φορολογικών υποθέσεων και τη ρύθμιση ληξιπρόθεσμων οφειλών προς το Δημόσιο,
- αναπροσαρμογή, από 5/2/2009, του ΕΦΚ της αιθυλικής αλκοόλης και των αλκοολούχων ποτών, καθώς και του κατώτατου ορίου του ΕΦΚ στα τσιγάρα,
- έκτακτη οικονομική εισφορά των φυσικών προσώπων με δηλωθέν εισόδημα το οικονομικό έτος 2008 άνω των 60.000 ευρώ,
- ειδικός φόρος επιβατικών αυτοκινήτων και μοτοσικλετών ιδιωτικής χρήσης με κινητήρα μεγάλου κυλινδρισμού,
- αναπροσαρμογή του τέλους συνδρομητών κινητής τηλεφωνίας και επιβολή τέλους καρτοκινητής τηλεφωνίας,
- έκτακτη εφάπαξ εισφορά και ετήσιος ειδικός φόρος ιδιωτικών πλοίων αναψυχής,
- αναπροσαρμογή των τελών κυκλοφορίας έτους 2010 των επιβατικών αυτοκινήτων οχημάτων ιδιωτικής χρήσης, τα οποία εφεξής θα υπολογίζονται με βάση τον κυβισμό, αλλά και την περιβαλλοντική επιβάρυνση του κινητήρα των οχημάτων.

Άμεσοι φόροι

Από την άμεση φορολογία εκτιμάται ότι θα εισπραχθούν 21.800 εκατ. ευρώ εμφανίζοντας αύξηση κατά 4,5% συγκριτικά με τα αντίστοιχα έσοδα του 2008.

Τα έσοδα από το φόρο εισοδήματος φυσικών προσώπων αναμένεται να αυξηθούν κατά 1,0% έναντι του 2008. Τα έσοδα από τη φορολογία νομικών προσώπων εκτιμάται ότι θα εμφανίσουν πτώση (-9,8%) λόγω της μειωμένης κερδοφορίας των επιχειρήσεων κατά τη χρήση έτους 2008.

Αύξηση της τάξης του 26,0% αναμένεται στα έσοδα των ειδικών κατηγοριών, κυρίως λόγω της φορολόγησης των κερδών των ημεδαπών ανωνύμων εταιρειών που διανέμονται ως μερίσματα και αμοιβές εκτός μισθού. Τα έσοδα από φόρους στην περιουσία αναμένονται οριακά αυξημένα κατά 0,8% συγκριτικά με τα έσοδα του 2008, λόγω των καθυστερήσεων στη διαδικασία βεβαίωσης και ελέγχου είσπραξης του ενιαίου τέλους ακινήτων τρέχοντος έτους.

Αυξημένες κατά 25,2% εμφανίζονται έναντι του 2008 οι εισπράξεις από άμεσους φόρους παρελθόντων οικονομικών ετών (ΠΟΕ) κυρίως λόγω των ρυθμίσεων για τις εκκρεμείς φορολογικές υποθέσεις και για τις ληξιπρόθεσμες οφειλές. Τέλος, τα έσοδα από λοιπούς άμεσους φόρους αναμένονται αυξημένα κατά 17,8% κυρίως λόγω της έκτακτης οικονομικής εισφοράς των φυσικών προσώπων.

Έμμεσοι φόροι

Από την έμμεση φορολογία εκτιμάται ότι θα εισπραχθούν 28.785 εκατ. ευρώ, παρουσιάζοντας μείωση (-4,8%), συγκριτικά με τα αντίστοιχα έσοδα του 2008.

Πίνακας 3.4 Εξέλιξη και σύνθεση των εσόδων του ΤΠ 2002-2010
(σε εκατ. ευρώ)

Έτος	Άμεσοι φόροι	Έμμεσοι φόροι	Σύνολο φορολογικών εσόδων	Έσοδα από ΕΕ	Λοιπά μη φορολογικά έσοδα	Σύνολο μη φορολογικών εσόδων	Σύνολο εσόδων ΤΠ
2002	14.813	20.989	35.802	230	3.016	3.246	39.048
2003	15.397	21.484	36.881	188	2.812	3.000	39.881
2004	16.484	23.000	39.484	164	2.407	2.571	42.055
2005	18.371	23.722	42.093	109	2.558	2.667	44.760
2006	18.704	26.287	44.991	234	3.460	3.694	48.685
2007	19.832	28.573	48.405	170	3.202	3.372	51.777
2008	20.863	30.222	51.085	579	3.670	4.249	55.334
2009*	21.800	28.785	50.585	239	3.436	3.675	54.260
2010**	23.725	30.420	54.145	372	3.833	4.205	58.350
Συμμετοχή στο σύνολο ανά κατηγορία (%)							
2002	37,9	53,8	91,7	0,6	7,7	8,3	100,0
2003	38,6	53,9	92,5	0,5	7,1	7,5	100,0
2004	39,2	54,7	93,9	0,4	5,7	6,1	100,0
2005	41,0	53,0	94,0	0,2	5,7	6,0	100,0
2006	38,4	54,0	92,4	0,5	7,1	7,6	100,0
2007	38,3	55,2	93,5	0,3	6,2	6,5	100,0
2008	37,7	54,6	92,3	1,0	6,6	7,7	100,0
2009*	40,2	53,1	93,2	0,4	6,3	6,8	100,0
2010**	40,7	52,1	92,8	0,6	6,6	7,2	100,0
Ως ποσοστό του ΑΕΠ (%)							
2002	9,5	13,4	22,9	0,1	1,9	2,1	24,9
2003	8,9	12,5	21,4	0,1	1,6	1,7	23,1
2004	8,9	12,4	21,2	0,1	1,3	1,4	22,6
2005	9,4	12,1	21,5	0,1	1,3	1,4	22,9
2006	8,9	12,5	21,4	0,1	1,6	1,8	23,1
2007	8,8	12,6	21,4	0,1	1,4	1,5	22,9
2008	8,7	12,6	21,4	0,2	1,5	1,8	23,1
2009*	9,1	12,0	21,1	0,1	1,4	1,5	22,6
2010**	9,7	12,5	22,2	0,2	1,6	1,7	23,9

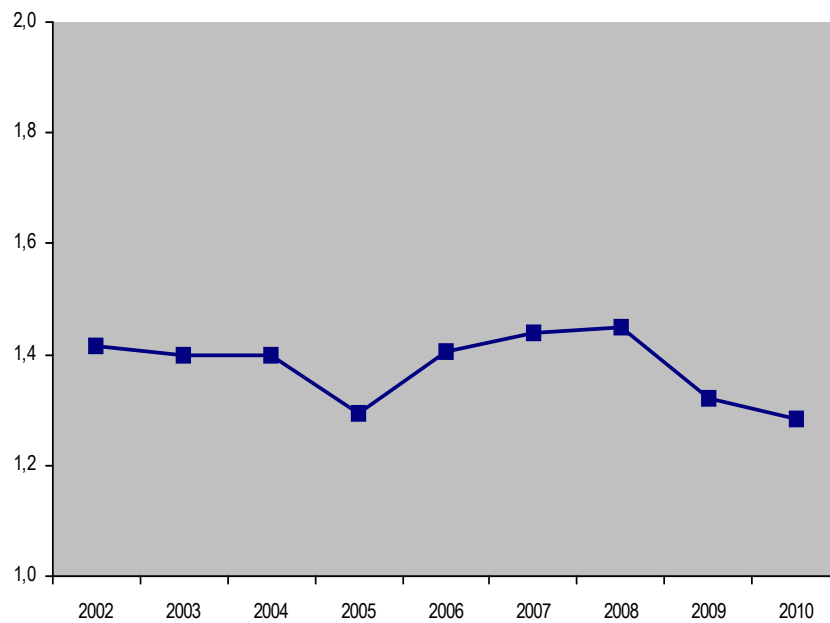
* Εκτιμήσεις
** Προβλέψεις

Πίνακας 3.5 Σύνθεση φορολογικών εσόδων κατά κατηγορία			
Έτος	Άμεσοι φόροι (%)	Έμμεσοι φόροι (%)	Λόγος έμμεσων/άμεσων φόρων
2002	41,4	58,6	1,42
2003	41,7	58,3	1,40
2004	41,7	58,3	1,40
2005	43,6	56,4	1,29
2006	41,6	58,4	1,41
2007	41,0	59,0	1,44
2008	40,8	59,2	1,45
2009*	43,1	56,9	1,32
2010**	43,8	56,2	1,28

* Εκτιμήσεις

** Προβλέψεις

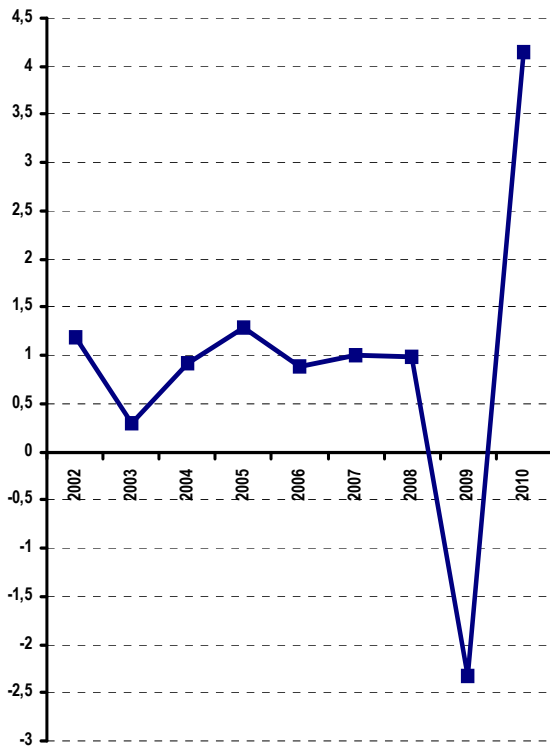
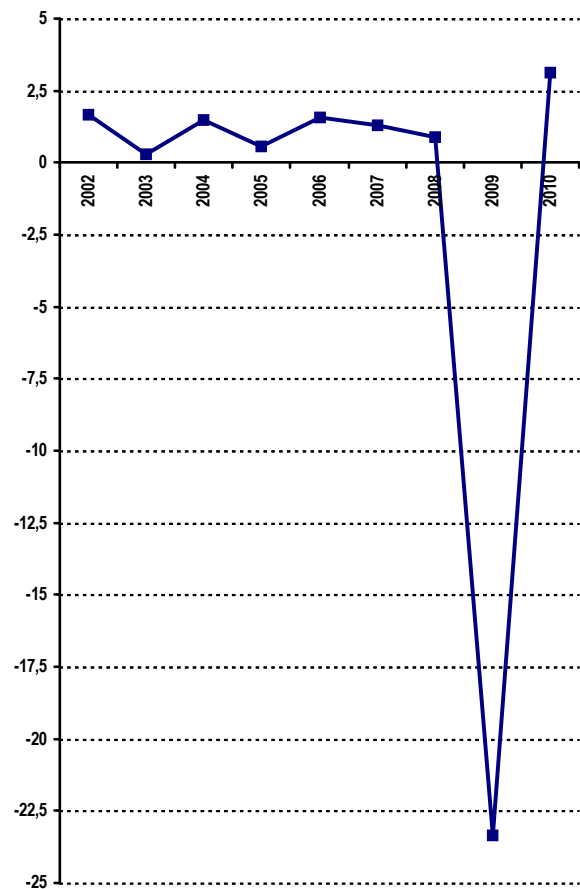
Διάγραμμα 3.1 Λόγος έμμεσων/άμεσων φόρων

Πίνακας 3.6 Σχέση ρυθμού αύξησης ΑΕΠ, φορολογικών εσόδων και ΦΠΑ για την περίοδο 2002-2010

Έτος	Αύξηση ονομαστικού ΑΕΠ (%)	Μεταβολή φορολογικών εσόδων (%)	Τάση μεταβολής (buoyancy) φορολογικών εσόδων	Μεταβολή εσόδων ΦΠΑ (%)	Τάση μεταβολής (buoyancy) ΦΠΑ
	(I)	(II)	(II)/(I)	(III)	(III)/(I)
2002	7,0	8,2	1,18	11,7	1,68
2003	10,1	3,0	0,30	2,9	0,29
2004	7,8	7,1	0,91	11,4	1,47
2005	5,1	6,6	1,29	2,8	0,55
2006	7,7	6,9	0,89	12,0	1,55
2007	7,6	7,6	1,00	9,8	1,29
2008	5,6	5,5	0,99	5,0	0,89
2009*	0,4	-1,0	-2,32	-9,9	-23,35
2010**	1,7	7,0	4,14	5,3	3,11

* Εκτιμήσεις
 ** Προβλέψεις
 *** Βλ. σελίδα 68

Διάγραμμα 3.2 Τάση μεταβολής (buoyancy) φορολογικών εσόδων**Διάγραμμα 3.3 Τάση μεταβολής (buoyancy) ΦΠΑ**

Τα έσοδα από φόρους συναλλαγών αναμένονται μειωμένα (-11,6%) έναντι του προηγούμενου έτους, λόγω της υστέρησης των εσόδων από ΦΠΑ και λοιπούς φόρους συναλλαγών, εξαιτίας αφενός των επιπτώσεων της διεθνούς οικονομικής κρίσης στη συνολική ζήτηση και αφετέρου της δυνατότητας τμηματικής καταβολής του ΦΠΑ κατά το τελευταίο τρίμηνο του τρέχοντος έτους.

Οι συνολικές εισπράξεις από φόρους κατανάλωσης εκτιμάται ότι θα αυξηθούν κατά 12,4% έναντι του 2008, λόγω της αύξησης του ΕΦΚ στα πετρελαιοειδή προϊόντα, τα αλκοολούχα ποτά και τα τσιγάρα, της αναπροσαρμογής των τελών κυκλοφορίας, της εφαρμογής του ειδικού φόρου στα αυτοκίνητα και τις μοτοσυκλέτες ιδιωτικής χρήσης με κινητήρα μεγάλου κυλινδρισμού, της αναπροσαρμογής του τέλους συνδρομητών κινητής τηλεφωνίας και της επιβολής του τέλους καρτοκινητής τηλεφωνίας.

Τα έσοδα από έμμεσους φόρους ΠΟΕ αναμένονται μειωμένα (-12,0%) λόγω της συγκυριακής είσπραξης αυξημένων προστίμων κατά το προηγούμενο έτος. Μειωμένες (-29,6%) αναμένονται οι εισπράξεις από λοιπούς έμμεσους φόρους, κυρίως λόγω των μειωμένων εισπράξεων δασμών, αλλά και της είσπραξης μη επαναλαμβανόμενων εσόδων, στην εν λόγω κατηγορία, το 2008.

Μη φορολογικά έσοδα

Τα μη φορολογικά έσοδα εκτιμάται ότι θα διαμορφωθούν στα 2.555 εκατ. ευρώ, εμφανίζοντας μείωση (-39,9%) έναντι του προηγούμενου έτους, που οφείλεται στις μειωμένες απολήψεις από την ΕΕ, στα μειωμένα μερίσματα από συμμετοχές του Δημοσίου και στην εμφάνιση, κατά το 2008, των χρηματικών υπολοίπων των ειδικών λογαριασμών που περιήλθαν στον προϋπολογισμό μετά την κατάργησή τους με το Ν. 3697/08.

Μη τακτικά έσοδα

Τα έσοδα από καταργηθέντες ειδικούς λογαριασμούς εκτιμάται ότι θα ανέλθουν σε 1.065 εκατ. ευρώ. Τα έσοδα από το πρόγραμμα ενίσχυσης της ρευστότητας λόγω της χρηματοπιστωτικής κρίσης αναμένεται να διαμορφωθούν στα 55 εκατ. ευρώ, εμφανίζοντας υστέρηση έναντι των αρχικών προβλέψεων, λόγω του ότι η απόδοση ποσοστού 10% επί της ονομαστικής αξίας των προνομιούχων μετοχών των πιστωτικών ιδρυμάτων, που απέκτησε το Ελληνικό Δημόσιο, θα πραγματοποιηθεί εντός του επομένου οικονομικού έτους.

Επιστροφές αχρεωστήτως εισπραχθέντων εσόδων

Οι επιστροφές αχρεωστήτως εισπραχθέντων εσόδων αναμένεται να ανέλθουν στα 5.000 εκατ. ευρώ, παρουσιάζοντας αύξηση της τάξης του 36,8% έναντι του προηγούμενου έτους, κυρίως λόγω της τακτοποίησης υποχρεώσεων που εκκρεμούσαν σωρευτικά από το έτος 2008.

Δαπάνες

Στο επικαιροποιημένο Πρόγραμμα Σταθερότητας και Ανάπτυξης οι δαπάνες του τακτικού προϋπολογισμού είχαν προβλεφθεί στο ύψος των 66.878 εκατ. ευρώ, εκ των οποίων 54.778 εκατ. ευρώ για πρωτογενείς δαπάνες και 12.100 εκατ. ευρώ για πληρωμές τόκων.

Ωστόσο, εκτιμάται ότι οι δαπάνες αυτές θα παρουσιάσουν απόκλιση έναντι των προβλέψεων του ΠΣΑ κατά 4.560 εκατ. ευρώ, εκ των οποίων 4.320 εκατ. ευρώ αφορούν πρωτογενείς δαπάνες και 240 εκατ. ευρώ πληρωμές για τόκους.

Ανάλυση δαπανών κατά κατηγορίες

Αποδοχές και συντάξεις

Οι συνολικές δαπάνες για αποδοχές και συντάξεις θα υπερβούν τις προβλέψεις κατά 299 εκατ. ευρώ και θα αυξηθούν κατά 11,5% έναντι του 2008 (πίνακας 3.7).

Η απόκλιση αυτή θα προέλθει κυρίως από τους μισθούς του προσωπικού των νοσηλευτικών ιδρυμάτων και τις εφημερίες των ιατρών του ΕΣΥ, λόγω του νέου μισθολογίου των ιατρών, και από τις πρόσθετες παροχές των καταργηθέντων ειδικών λογαριασμών, οι οποίες από το 2009 βαρύνουν τον κρατικό προϋπολογισμό.

Ασφάλιση, περίθαλψη, κοινωνική προστασία

Οι δαπάνες της κατηγορίας αυτής εκτιμάται ότι θα διαμορφωθούν στα 17.228 εκατ. ευρώ, έναντι προβλέψεων 15.262 εκατ. ευρώ, σημειώνοντας απόκλιση κατά 1.966 κατ. ευρώ.

Η απόκλιση αυτή είναι μικό αποτέλεσμα υπερβάσεων και εξοικονομήσεων δαπανών. Οι υπερβάσεις οφείλονται κυρίως στις αυξημένες ανάγκες των ασφαλιστικών ταμείων, στην καταβολή των επιδομάτων πρόνοιας (50 εκατ. ευρώ) και πολυτέκνων (60 εκατ. ευρώ) και στη χορήγηση της α΄ δόσης του έκτακτου επιδόματος κοινωνικής αλληλεγγύης (500 εκατ. ευρώ).

Λειτουργικές και λοιπές δαπάνες

Οι λειτουργικές και οι λοιπές δαπάνες θα παρουσιάσουν υπέρβαση συνολικού ύψους 1.430 εκατ. ευρώ, η οποία οφείλεται: στην αυξημένη αντισταθμιστική καταβολή ποσού 18 εκατ. ευρώ στον ΟΑΣΘ, σε επιχορηγήσεις φορέων του Υπουργείου Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης (51 εκατ. ευρώ), στις μεταφορές μαθητών (50 εκατ. ευρώ), σε επιχορηγήσεις φορέων του Υπουργείου Πολιτισμού και Τουρισμού (111 εκατ. ευρώ), στην επιπρόσθετη επιχορήγηση των νομαρχιακών αυτοδιοικήσεων (20 εκατ. ευρώ), στην εξόφληση μέρους παλαιών οφειλών των νοσηλευτικών ιδρυμάτων (304 εκατ. ευρώ), στην αύξηση των αποδόσεων στην ΕΕ (92 εκατ. ευρώ), στη διάθεση ποσού ύψους 294 εκατ. ευρώ σε εκτέλεση αποφάσεων του διαιτητικού δικαστηρίου που επιδικάστηκαν υπέρ της Ολυμπιακής Αεροπορίας, στις δαπάνες απόσυρσης παλαιών οχημάτων (68 εκατ. ευρώ), στις δαπάνες που χρηματοδοτούνται από ειδικά έσοδα, όπως το τέλος εκσυγχρονισμού και ανάπτυξης των αεροδρομίων (TEAA), έκδοση νέων αδειών οδήγησης κ.λπ. (125 εκατ. ευρώ), στις επιδοτήσεις άγονων γραμμών (41 εκατ. ευρώ), στη μίσθωση εναερίων μέσων δασοφυλάξεως (41 εκατ. ευρώ), στη δαπάνη από τη διακίνηση του ημερήσιου και περιοδικού τύπου (22 εκατ. ευρώ) και τέλος στις δαπάνες για τη διεξαγωγή των εκλογών για το εθνικό και ευρωπαϊκό κοινοβούλιο (194 εκατ. ευρώ).

Αποδιδόμενοι πόροι

Οι αποδιδόμενοι πόροι θα διαμορφωθούν στα 4.939 εκατ. ευρώ, παρουσιάζοντας αύξηση κατά 6,8% σε σχέση με το 2008.

Τόκοι

Οι πληρωμές για τόκους θα ανέλθουν στα 12.340 εκατ. ευρώ και θα παρουσιάσουν αύξηση σε σχέση με το 2008 κατά 10,1%.

**Πίνακας 3.7 Δαπάνες τακτικού προϋπολογισμού κατά κατηγορίες
(σε εκατ. ευρώ)**

Κατηγορία δαπάνης	2008	2009			2010	Μεταβολή %	
	Πραγμ/σεις	Προϋπ/σμός	ΠΣΑ	Εκτ. πραγμ/σεων	Προβλέψεις	2009/08	2010/09
A. ΑΠΟΔΟΧΕΣ ΚΑΙ ΣΥΝΤΑΞΕΙΣ (1+2+3)	22.871	25.193	25.193	25.492	26.213	11,5	2,8
1. Κεντρικής διοίκησης	19.517	21.575	21.575	21.723	22.393	11,3	3,1
Μισθοί	12.971	13.993	13.993	13.705	14.060	5,7	2,6
Έκτακτη οικονομική παροχή				124			
Έκτακτη παροχή δικαστικών	190	131	131	140	140	-26,5	-0,2
Συντάξεις	5.904	6.465	6.465	6.490	7.064	9,9	8,8
Αμοιβές υφισταμένων εκπαιδευτικών Υπ. Παιδείας	55	65	65	113	101	107,2	-10,7
Λοιπές παροχές	354	385	385	398	348	12,3	-12,5
Πρόσθετες παροχές καταργηθέντων ειδικών λογαριασμών	36	536	536	728	681		-6,5
Μη επαναλαμβανόμενες δαπάνες	7			25			
2. Νοσοκομείων, ιδρυμάτων πρόνοιας, νπδδ	3.354	3.608	3.608	3.768	3.793	12,3	0,6
Μισθοί προσωπικού νοσηλευτικών ιδρυμάτων	2.438	2.650	2.650	2.700	2.790	10,7	3,3
Έκτακτη οικονομική παροχή				24			
Εφημερίες ιατρών ΕΣΥ	337	350	350	410	395	21,7	-3,7
Λοιπές παροχές προσωπικού νοσηλευτικών ιδρυμάτων	152	160	160	160	150	5,0	-6,6
Ιδρυμάτων πρόνοιας, κλήρου και νπδδ	303	321	321	323	326	6,5	0,9
Επιχ. ΟΤΑ για μερική απασχόληση, ΚΕΠ, κ.λπ.	116	127	127	121	132	4,4	9,1
Μη επαναλαμβανόμενες δαπάνες	7			30			
3. Νέες προσλήψεις		10	10		27		
B. ΑΣΦΑΛΙΣΗ, ΠΕΡΙΘΑΛΨΗ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ (4+5+6)	13.447	14.462	15.262	17.228	15.555	28,1	-9,7
4. Δαπάνες περίθαλψης	1.211	1.287	1.287	1.288	1.318	6,3	2,3
5. Επιχορηγήσεις ασφαλιστικών ταμείων	9.644	9.248	10.048	11.683	10.231	21,1	-12,4
ΟΓΑ	4.178	4.500	4.500	4.350	4.550	4,1	4,6
ΙΚΑ	2.404	2.600	2.600	2.600	2.450	8,2	-5,8
NAT	1.222	1.250	1.250	1.300	1.300	6,4	0,0
ΟΑΕΕ	551	320	320	1.080	600	96,0	-44,4
ΤΑΠ-ΟΤΕ	753		800	800	753	6,3	-5,9
Κοινωνική χρηματοδότηση	397	550	550	550	550	38,4	0,0
Λοιπά ασφαλιστικά ταμεία	30	28	28	28	28	-9,4	0,0
Αναδρομικά ΛΑΦΚΑ	110						
Μη επαναλαμβανόμενες δαπάνες				975			
6. Κοινωνική προστασία	2.592	3.928	3.928	4.258	4.007	64,3	-5,9
ΕΚΑΣ (πλην συνταξιούχων Δημοσίου)	1.064	1.212	1.212	1.142	1.142	7,3	0,0
Επιδόματα πολυτέκνων	710	730	730	790	795	11,3	0,6
Επιδόματα πρόνοιας	662	688	688	738	792	11,6	7,2
Εθνικό Ταμείο Κοινωνικής Συνοχής		350	350	350			
Ασφαλιστικό Κεφάλαιο Αλληλεγγύης Γενεών		790	790	580	630		8,6
Έκτακτη ενίσχυση κοινωνικής αλληλεγγύης				500	500		
Λοιπές εισοδηματικές ενισχύσεις	105	158	158	142	148	35,1	4,0
Μη επαναλαμβανόμενες δαπάνες	51			16			
Γ. ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΕΣ ΚΑΙ ΆΛΛΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ (7+8+9+10)	8.783	9.240	9.240	10.670	9.513	21,5	-10,8
7. Επιχορηγήσεις φορέων	2.606	2.579	2.579	3.261	3.085	25,2	-5,4
Συγκοινωνιακοί φορείς	256	250	250	268	257	4,7	-4,1
Επιχορήγηση ΝΑ για μεταφορά μαθητών	138	106	106	156	280	12,8	79,5
Λοιπές επιχορηγήσεις	2.149	2.223	2.223	2.443	2.548	13,7	4,3
Μη επαναλαμβανόμενες δαπάνες	62			394			
8. Καταναλωτικές δαπάνες	2.702	2.784	2.784	3.520	2.623	30,3	-25,5
Μετακινήσεις	410	410	410	406	329	-1,1	-19,0
Λειτουργικές	1.003	1.091	1.091	1.109	1.053	10,6	-5,0
Προμήθειες	834	930	930	891	836	6,8	-6,1
Διάφορες άλλες δαπάνες	380	354	354	573	405	50,7	-29,4
Μη επαναλαμβανόμενες δαπάνες	74			541			
9. Αντικριζόμενες δαπάνες	3.408	3.294	3.294	3.378	3.394	-0,9	0,5
Αποδόσεις στην ΕΕ	2.649	2.540	2.540	2.632	2.713	-0,6	3,1
Επιδοτήσεις γεωργίας	758	754	754	723	681	-4,6	-5,9
Μη επαναλαμβανόμενες δαπάνες				22			
10. Υπό κατανομή	68	584	584	511	412		-19,3
Νέα προγράμματα και λοιπές δαπάνες	66	158	158	143	239		
Δαπάνες καταργηθέντων ειδικών λογαριασμών	2	346	346	99	75		-24,8
Δαπάνες εκλογών		50	50	244	50		
Έκτακτες δαπάνες		30	30		48		
Μη επαναλαμβανόμενες δαπάνες				23			
Δ. ΑΠΟΔΙΔΟΜΕΝΟΙ ΠΟΡΟΙ	4.624	5.082	5.082	4.939	4.855	6,8	-1,7
E. Αντιπαροχή έναντι περιουσίας στους Τομείς Ασφάλισης Προσ/κού ΔΕΗ¹	710			770	710	8,5	-7,8
I. ΣΥΝΟΛΟ ΠΡΩΤΟΓΕΝΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ ΤΠ (A+B+Γ+Δ+E)	50.435	53.978	54.778	59.098	56.846	17,2	-3,8
II. ΤΟΚΟΙ	11.207	12.000	12.100	12.340	12.950	10,1	4,9
III. ΣΥΝΟΛΟ ΔΑΠΑΝΩΝ ΤΠ (πλην χρεολυσίων) (I + II)	61.642	65.978	66.878	71.438	69.796	15,9	-2,3
11. Αντιπαροχή έναντι περιουσίας στους Τομείς Ασφάλ. Προσ/κού ΔΕΗ²		610	610				
12. Επιχορήγηση ΤΑΠ-ΟΤΕ³		800					
13. Χρεολύσια ΟΣΚ³		29	29				
14. Χρεολύσια	26.246	29.129	29.129	29.140	19.510	11,0	-33,0
15. Εξοπλιστικά προγράμματα Υπ. Εθνικής Άμυνας²	2.597	2.200	2.200	2.200	2.000	-15,3	-9,1

¹ Περιλαμβάνεται και ποσό ύψους 210 εκατ. ευρώ στο έτος 2008 που έχει ήδη εκταμιευθεί και δεν έχει εκδοθεί το σχετικό συμψηφιστικό ένταλμα.

² Στο έτος 2008 συμπεριλαμβάνεται ποσό ύψους 465,2 εκατ. ευρώ το οποίο έχει εκταμιευθεί και δεν έχουν εκδοθεί τα σχετικά συμψηφιστικά ένταλματα.

³ Το 2009 τα αντίστοιχα ποσά δεν είχαν περιληφθεί στις πρωτογενείς δαπάνες.

Δεν περιλαμβάνονται:

A' Δαπάνες που αντικρίζονται με ισόποσα έσοδα	52	1.455	655	65	52		
B' Δαπάνες για βραχυπρόθεσμους τίτλους δημοσίου, ειδικές εκδόσεις ομολόγων και βραχυπρόθεσμη ταμειακή διευκόλυνση	27.417	575	575	42.704	550		
ΣΥΝΟΛΟ	27.469	2.030	1.230	42.769	602		

Εθνικολογιστικές προσαρμογές

Η μείωση των εθνικολογιστικών προσαρμογών οφείλεται κυρίως στο μη υπολογισμό καταπτώσεων εγγυήσεων, στη διαφορά πληρωτέων-δεδουλευμένων τόκων και στα μειωμένα αποτελέσματα των ειδικών εκτός προϋπολογισμού λογαριασμών.

Επισημαίνεται ότι με τις εθνικολογιστικές προσαρμογές συγκεκριμένες δραστηριότητες της κεντρικής και της γενικής κυβέρνησης προσαρμόζονται στις απαιτήσεις του Ευρωπαϊκού Συστήματος Λογαριασμών (ESA).

Ειδικότερα:

Όπως είναι γνωστό, τα μεγέθη του προϋπολογισμού αποτυπώνονται σε ταμειακή βάση. Το Ευρωπαϊκό Σύστημα Λογαριασμών (ESA), σύμφωνα με το οποίο καταρτίζονται τα στοιχεία της γενικής κυβέρνησης, απαιτεί την αποτύπωσή τους σε δεδουλευμένη βάση, δηλαδή στο χρόνο στον οποίο δημιουργούνται οι απαιτήσεις και οι υποχρεώσεις και όχι στο χρόνο που εισπράττονται ή πληρώνονται αντίστοιχα. Η μετατροπή των ταμειακών στοιχείων σε δεδουλευμένη βάση αποτελεί ένα σημαντικό μέρος των προσαρμογών αυτών. Οι σημαντικότερες από τις προσαρμογές αυτές αφορούν:

- *Διαφορά τόκων πληρωτέων – δεδουλευμένων*
Οι τόκοι σε δεδουλευμένη βάση αφορούν τις υποχρεώσεις για την καταβολή τόκων που δημιουργούνται στη διάρκεια του έτους και δεν συμπίπτουν κατ' ανάγκη με τους τόκους που καταβάλλονται στους δικαιούχους στην ίδια χρονική περίοδο. Εκτιμάται ότι οι δεδουλευμένοι τόκοι το 2009 θα είναι κατά 200 εκατ. περισσότεροι από αυτούς που θα καταβληθούν ταμειακά και με το ποσό αυτό αυξάνει ισόποσα το έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης.
- *Διαφορά απαιτήσεων – εισπράξεων φορολογικών εσόδων*
Ο χρόνος στον οποίο δημιουργούνται οι φορολογικές απαιτήσεις μπορεί να διαφέρει από το χρόνο στον οποίο αυτές εισπράττονται. Σύμφωνα με τη μεθοδολογία που ακολουθείται, οι εισπράξεις από συγκεκριμένες κατηγορίες φορολογικών εσόδων των πρώτων δύο μηνών του έτους καταγράφονται στα έσοδα του προηγούμενου έτους, γιατί η υποχρέωση δημιουργήθηκε στους τελευταίους μήνες του έτους αυτού.
Το ποσό των 150 εκατ. ευρώ που περιλαμβάνεται στο έτος 2009 βασίζεται στην εκτίμηση ότι ο ρυθμός μεταβολής των φορολογικών εισπράξεων στις αρχές του 2010 θα είναι θετικός.
- *Διαφορά απαιτήσεων – εισπράξεων από την ΕΕ*
Έσοδα από την ΕΕ θεωρούνται, κατά τον ESA, οι απαιτήσεις που δημιουργούνται κατά τη διάρκεια του έτους έναντι των ταμείων της ΕΕ και όχι οι εισπράξεις που πραγματοποιούνται. Οι απαιτήσεις αυτές προσδιορίζονται από τις αιτήσεις χρηματοδότησης που υποβάλλονται στη διάρκεια του έτους και διαφέρουν από τις εισπράξεις που πραγματοποιούνται στο ίδιο έτος, γιατί οι αιτήσεις που υποβάλλονται στο τέλος του έτους εισπράττονται στο επόμενο έτος.
Η εμφάνιση αρνητικών ποσών στο 2008 και 2009 σημαίνει ότι οι αιτήσεις που υποβλήθηκαν υστερούν των ποσών που εισπράχθηκαν στα ίδια έτη.
- *Προκαταβολές από την ΕΕ*
Οι προκαταβολές από τα ταμεία της ΕΕ δεν καταγράφονται ως έσοδο στο χρόνο που εισπράττονται, αλλά στο χρόνο που πραγματοποιείται η απόσβεση. Τα θετικά ποσά που εμφανίζονται στα έτη 2008-2010 αφορούν προκαταβολές που εισπράχθηκαν με την έναρξη του Γ' ΚΠΣ. Τα ποσά αυτά στο παρελθόν δεν είχαν καταγραφεί στα έσοδα, αλλά καταγράφονται στο έτος που κλείνουν τα χρηματοδοτούμενα έργα και γίνεται η απόσβεση των προκαταβολών.

Άλλη κατηγορία προσαρμογών αφορά δραστηριότητες οι οποίες στον προϋπολογισμό θεωρούνται έσοδα ή δαπάνες και υπολογίζονται στο έλλειμμα, ενώ κατά το ESA θεωρούνται ως χρηματοοικονομικές συναλλαγές που δεν πρέπει να επηρεάζουν το έλλειμμα. Παραδείγματα τέτοιων συναλλαγών αποτελούν τα έσοδα από ακύρωση swaps, τα έσοδα του προϋπολογισμού από την κατάργηση ειδικών

λογαριασμών, τα οποία δεν αποτελούν έσοδο της τρέχουσας χρήσης, αφού είχαν καταγραφεί στα αποτελέσματα προηγούμενων χρήσεων κ.λπ.

Τέλος, τρίτη κατηγορία προσαρμογών αφορά δραστηριότητες της κεντρικής κυβέρνησης που δεν περιλαμβάνονται στον προϋπολογισμό. Ως τέτοιες δραστηριότητες αναφέρονται οι ειδικοί εκτός προϋπολογισμού λογαριασμοί, οι καταπτώσεις εγγυήσεων κ.λπ.

1.2 Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ)

Οι πληρωμές του ΠΔΕ μέχρι το τέλος του 2009 εκτιμάται ότι θα ανέλθουν συνολικά σε 9.500 εκατ. ευρώ, από τα οποία 6.700 εκατ. ευρώ θα διατεθούν για έργα συγχρηματοδοτούμενα από πόρους της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τα υπόλοιπα 2.800 εκατ. ευρώ για έργα που χρηματοδοτούνται αμιγώς από εθνικούς πόρους. Η αναθεώρηση των πιστώσεων του ΠΔΕ 2009 με την προσαύξηση κατά 700 εκατ. ευρώ, ήτοι από 8.800 εκατ. ευρώ (ψηφισθείς προϋπολογισμός από τη Βουλή) σε 9.500 εκατ. ευρώ, υλοποιείται συμβάλλοντας στην τόνωση της ενεργού ζήτησης και στην ενίσχυση της πραγματικής οικονομίας μέσα από τις δημόσιες επενδύσεις.

Στο ΠΔΕ 2009, δόθηκε έμφαση στην αντιμετώπιση των αναγκών που προέκυψαν λόγω της ολοκλήρωσης του Γ΄ ΚΠΣ, των κοινοτικών πρωτοβουλιών, των έργων του Ταμείου Συνοχής και σε μικρότερο βαθμό στην έναρξη υλοποίησης δράσεων του ΕΣΠΑ 2007-2013. Σε συνέχεια μιας σειράς αναθεωρήσεων και παρατάσεων, το Γ΄ ΚΠΣ 2000-2006 ολοκληρώνεται συνολικά στις 31/12/2009.

Τα έργα ΕΣΠΑ, που ήδη έχουν ενταχθεί στο ΠΔΕ 2009, αφορούν κυρίως στους τομείς βιομηχανίας-βιοτεχνίας, διοικητικής μεταρρύθμισης, κατάρτισης, ψηφιακής σύγκλισης, περιφερειακών προγραμμάτων, εγγειοβελτιωτικών έργων, γεωργικών δράσεων και συγκοινωνιακών έργων. Ο συνολικός προϋπολογισμός των ενταγμένων έργων στο ΠΔΕ ανέρχεται στα 4.350 εκατ. ευρώ (στοιχεία ΠΔΕ 31/10/09).

Η δυναμική της ελληνικής οικονομίας ενισχύεται και με τις Συμπράξεις Δημοσίου-Ιδιωτικού Τομέα (ΣΔΙΤ), οι οποίες αποτελούν ένα σημαντικό εργαλείο στήριξης της παραγωγής και διάθεσης δημοσίων έργων, αγαθών και υπηρεσιών, αρκεί να προωθούνται με τρόπο που να διασφαλίζεται ότι η προστιθέμενη αξία είναι για το κοινωνικό σύνολο. Παράλληλα, οι ΣΔΙΤ δεν πρέπει να λειτουργούν ως άλλοθι μείωσης των δημοσίων επενδύσεων με τη συστηματική μετακίνηση έργων δημόσιας υποδομής στις ΣΔΙΤ. Στο παρελθόν έγινε χρήση του θεσμού τους για την υλοποίηση έργων με συμβάσεις παραχώρησης με συγκεκριμένα και απτά αποτελέσματα σε πολύ μεγάλα έργα υποδομής (αεροδρόμιο Ελ. Βενιζέλος, περιφερειακός δακτύλιος Αθήνας-Αττική οδός, ζεύξη Ρίου-Αντιρρίου), καθώς και σε έργα μικρότερης κλίμακας (φυσικό αέριο, μαρίνες, κ.α). Οι συμβάσεις αυτές ήταν περιορισμένης κλίμακας και αφορούσαν έργα για τα οποία δεν υπήρχε η τεχνογνωσία στη χώρα μας ή απαιτούνταν να τελειώσουν σε συγκεκριμένο χρόνο, λόγω των Ολυμπιακών Αγώνων.

Τρία χρόνια μετά τη νέα θεσμοθέτηση των ΣΔΙΤ (ν. 3389/2005), ενώ έχουν γίνει ανακοινώσεις εγκρίσεων και διαγωνισμοί, εκτός από ελάχιστες εξαιρέσεις υπογραφής σχετικών συμβάσεων, ουσιαστικά δεν έχει ξεκινήσει η υλοποίησή τους. Έτσι, τα έργα ΣΔΙΤ, των οποίων ο προϋπολογισμός ανέρχεται στα 275 εκατ. ευρώ, και είναι ενταγμένα στο εθνικό τμήμα του ΠΔΕ 2009 (στοιχεία 31/10/09) αφορούν κυρίως τους συμβούλους για την υλοποίηση των συμβάσεων για τα έργα που θα υλοποιηθούν στους τομείς της παιδείας, της υγείας, του περιβάλλοντος, της δικαιοσύνης, της άμυνας, της στέγασης δημοσίων υπηρεσιών, των λιμενικών υποδομών, των μεταφορών και επικοινωνιών, του τουρισμού και των αθλητικών υποδομών.

2. Κρατικός προϋπολογισμός έτους 2010

Ο προϋπολογισμός του 2010 αποτελεί την αφετηρία για την υλοποίηση ενός προγράμματος στήριξης της οικονομίας, ενίσχυσης της κοινωνικής δικαιοσύνης, αποκατάστασης της διαφάνειας και της αξιοπιστίας των δημοσιονομικών στοιχείων, και δημοσιονομικής βιωσιμότητας.

Πρωταρχικός και άμεσος δημοσιονομικός στόχος είναι η σημαντική μείωση του ελλείμματος και η συγκράτηση του ρυθμού αύξησης του δημόσιου χρέους. Για την επίτευξη του στόχου αυτού έχουν σχεδιασθεί και θα υλοποιηθούν σημαντικές παρεμβάσεις, τόσο στο σκέλος των εσόδων όσο και στο σκέλος των δαπανών, που αποβλέπουν στην αντιστροφή της πορείας επιδείνωσης των δημοσιονομικών δεικτών, με την ταυτόχρονη ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής, την επανεκκίνηση της οικονομικής δραστηριότητας, τη δικαιότερη διανομή του εισοδήματος και την απαλλαγή του προϋπολογισμού από αδικαιολόγητες επιβαρύνσεις.

Με τον προϋπολογισμό του 2010 επιδιώκονται επίσης:

- η ενίσχυση των εσόδων με μέτρα μόνιμου χαρακτήρα,
- η δικαιότερη κατανομή των φορολογικών βαρών,
- η ενεργοποίηση των ελεγκτικών και εισπρακτικών μηχανισμών,
- η περιστολή της κρατικής σπατάλης και η μείωση των δημόσιων δαπανών που δεν συνεισφέρουν στην εκπλήρωση κοινωνικών και αναπτυξιακών στόχων ή δεν ανταποκρίνονται σε πραγματικές ανάγκες των πολιτών,
- η στήριξη των εισοδημάτων με αυξήσεις πάνω από τον πληθωρισμό για τους μισθούς και τις συντάξεις,
- η ενίσχυση των οικονομικά ασθενέστερων ομάδων του πληθυσμού,
- η στήριξη της απασχόλησης και
- η υλοποίηση της δέσμευσης για αύξηση των δαπανών για την εκπαίδευση και την υγεία.

Ο στόχος για τη μείωση του ελλείμματος και τη συγκράτηση της αύξησης του δημόσιου χρέους πρέπει να επιτευχθεί μέσα σε ένα εξαιρετικά δυσμενές οικονομικό περιβάλλον. Ο ρυθμός ανάπτυξης είναι αρνητικός, η ανεργία αυξάνεται, η αγορά έχει εξασθενήσει. Η ανάπτυξη πρέπει να στηριχθεί, οι οικονομικά ασθενέστεροι πρέπει να ενισχυθούν, οι άνεργοι πρέπει να βοηθηθούν να εισέλθουν στην αγορά εργασίας και όλα αυτά να γίνουν χωρίς παρέκκλιση από το στόχο της δημοσιονομικής προσαρμογής, καθώς είναι ανάγκη να συνεχιστεί η απρόσκοπτη χρηματοδότηση της οικονομίας από τις αγορές, τουλάχιστον όσο το έλλειμμα βρίσκεται σε υψηλά επίπεδα.

Μαζί με τον προϋπολογισμό του 2010 η χώρα πρέπει να κερδίσει και ένα τριπλό στοίχημα. Την ανάκτηση της αξιοπιστίας της οικονομικής πολιτικής απέναντι στους πολίτες, τους εταίρους στην ΕΕ και τις διεθνείς αγορές, την ανάκτηση της αξιοπιστίας των στατιστικών δεδομένων και την ανάκτηση της αξιοπιστίας του ίδιου του προϋπολογισμού και των στοιχείων που περιέχει.

Στον προϋπολογισμό του 2010 προβλέπεται δημοσιονομική προσαρμογή, μείωση του ελλείμματος, της τάξεως των 8,4 δισ. ευρώ ή 3,6 ποσοστιαίες μονάδες του ΑΕΠ. Ταυτόχρονα εξασφαλίζονται μέσω αναδιάρθρωσης δαπανών πόροι ύψους 2,6 δισ. ευρώ ή 1,1% του ΑΕΠ για τη στήριξη των ασθενέστερων, του κοινωνικού κράτους, της ανάπτυξης και της ανταγωνιστικότητας της οικονομίας.

Η μείωση του ελλείμματος κατά 8,4 δισ. ευρώ ή 3,6 ποσοστιαίες μονάδες του ΑΕΠ προκύπτει σχεδόν ισόποσα από τη μείωση των δαπανών και την αύξηση των εσόδων. Συγκεκριμένα:

- 4,5 δισ. ευρώ ή 1,8% του ΑΕΠ προέρχονται από τα καθαρά έσοδα (κεντρική κυβέρνηση),
- 2,3 δισ. ευρώ ή 0,9% του ΑΕΠ προκύπτει από τη μείωση των πρωτογενών δαπανών (κεντρική κυβέρνηση),

- 1,4 δισ. ευρώ ή 0,6% του ΑΕΠ οφείλεται στη μείωση των δαπανών για προμήθειες νοσοκομείων (γενική κυβέρνηση),
- 0,5 δισ. ευρώ ή 0,2% του ΑΕΠ προέρχεται από τη μείωση των δαπανών για παραλαβές εξοπλιστικών προγραμμάτων (γενική κυβέρνηση).

Το έλλειμμα του ΠΔΕ μειώνεται κατά 754 εκατ. ευρώ ή κατά 0,3% του ΑΕΠ, ενώ οι δαπάνες για τόκους αυξάνονται κατά 600 εκατ. ευρώ ή 0,25% του ΑΕΠ λόγω των μεγάλων δανειακών αναγκών και του υψηλού κόστους δανεισμού των προηγούμενων ετών.

Μέσω της αναδιάταξης των δαπανών και την έκτακτη ενίσχυση των εσόδων καθίσταται εφικτή ακόμη και σε αυτές τις δημοσιονομικές συνθήκες η υλοποίηση των προγραμματικών δεσμεύσεων της κυβέρνησης και στηρίζεται το εισόδημα των ασθενέστερων, η απασχόληση, η ανάπτυξη και η ανταγωνιστικότητα. Ειδικότερα:

- αυξάνονται οι δαπάνες για την εκπαίδευση,
- χορηγείται έκτακτο επίδομα αλληλεγγύης,
- αυξάνεται η επιστροφή ΦΠΑ αγροτών,
- πραγματοποιούνται προσλήψεις νοσηλευτικού προσωπικού,
- αυξάνεται το επίδομα ανεργίας ώστε σταδιακά να φτάσει το 70% του βασικού μισθού,
- αυξάνονται οι αγροτικές συντάξεις,
- εισοδηματική πολιτική σε μισθούς και συντάξεις πάνω από τον πληθωρισμό και
- αυξάνονται οι δαπάνες του ΠΔΕ.

2.1 Βασικά μεγέθη προϋπολογισμού 2010

Στον προϋπολογισμό του έτους 2010 τα καθαρά έσοδα προβλέπεται να διαμορφωθούν στο ύψος των 57.560 εκατ. ευρώ (53.700 τα έσοδα του τακτικού προϋπολογισμού και 3.860 εκατ. ευρώ του ΠΔΕ). Σύμφωνα με την πρόβλεψη αυτή τα έσοδα διαμορφώνονται στο 23,6% του ΑΕΠ από 21,5% του έτους 2009.

Οι συνολικές (πλην χρεολυσίων) δαπάνες του κρατικού προϋπολογισμού περιορίζονται στο 32,8% του ΑΕΠ από 33,7% του έτους 2009, παρά τα σημαντικά κονδύλια ύψους 1.850 εκατ. ευρώ περίπου (0,8% του ΑΕΠ) που έχουν περιληφθεί στις δαπάνες του τακτικού προϋπολογισμού για τη χρηματοδότηση των μέτρων της κοινωνικής και αναπτυξιακής πολιτικής, τις αυξημένες δαπάνες για τόκους (0,2 ποσοστιαίες μονάδες του ΑΕΠ), καθώς και τα ιδιαίτερα αυξημένα κονδύλια του ΠΔΕ που από 3,95% του ΑΕΠ στο 2009 διαμορφώνονται στο 4,22% το 2010.

Με βάση τις παραπάνω προβλέψεις το έλλειμμα της κεντρικής κυβέρνησης μειώνεται στο 9,2% του ΑΕΠ, από 12,2% το 2009, ενώ σε επίπεδο γενικής κυβέρνησης περιορίζεται στο 9,1% του ΑΕΠ από 12,7% το 2009.

**Πίνακας 3.8 Μεγέθη κρατικού προϋπολογισμού
(σε εκατ. ευρώ)**

	Εκτέλεση 2008	Προϋπ/σμός 2009	Εκτίμηση 2009	Πρόβλεψη 2010	Μεταβολές %	
					2009/2008	2010/2009
					(3:1)	(4:3)
(1)	(2)	(3)	(4)	(3:1)	(4:3)	
Τακτικός προϋπολογισμός						
Έσοδα	55.334	65.572	54.260	58.350	-1,9	7,5
Φορολογικά έσοδα	51.085	60.915	50.585	54.145	-1,0	7,0
Μη φορολογικά και ΕΕ	4.249	3.285	2.555	2.805	-39,9	9,8
Έσοδα καταργηθέντων ειδικών λογαριασμών		972	1.065	1.120		5,2
Έσοδα προγράμματος ενίσχυσης της ρευστότητας λόγω της χρηματοοπιστωτικής κρίσης		400	55	280		
Επιστροφές φόρων (-)	3.654	3.300	5.000	4.650	36,8	-7,0
Καθαρά έσοδα	51.680	62.272	49.260	53.700	-4,7	9,0
Πρωτογενείς δαπάνες	50.435	53.978	59.098	56.846	17,2	-3,8
Αποδοχές και συντάξεις	22.871	25.193	25.492	26.213	11,5	2,8
Ασφάλιση, περίθαλψη, κοινωνική προστασία	13.447	14.462	17.228	15.555	28,1	-9,7
Λειτουργικές και άλλες δαπάνες	8.783	9.240	10.670	9.513	21,5	-10,8
Αποιδόμενοι πόροι (ΚΑΠ κ.λπ.)	4.624	5.082	4.939	4.855	6,8	-1,7
Αντιπαροχή έναντι περιουσίας στους Τομείς Ασφάλισης Προσωπικού ΔΕΗ	710		770	710	8,5	-7,8
Πρωτογενές αποτέλεσμα ΤΠ	1.245	8.294	-9.838	-3.146	-890,4	-68,0
Τόκοι	11.207	12.000	12.340	12.950	10,1	4,9
Σύνολο δαπανών ΤΠ	61.642	65.978	71.438	69.796	15,9	-2,3
Έλλειμμα ΤΠ	-9.962	-3.706	-22.178	-16.096	122,6	-27,4
Χρεολύσια	26.246	29.158	29.140	19.510	11,0	-33,0
Εξπλιστικά προγράμματα ΥΕΘΑ	2.597	2.200	2.200	2.000	-15,3	-9,1
Πρόγραμμα δημόσιων επενδύσεων						
Έσοδα	5.018	3.700	2.306	3.860	-54,0	67,4
Δαπάνες	9.624	8.800	9.500	10.300	-1,3	8,4
Έλλειμμα ΠΔΕ	-4.607	-5.100	-7.194	-6.440	56,2	-10,5
Γενικός κρατικός προϋπολογισμός						
Έσοδα	56.698	65.972	51.566	57.560	-9,1	11,6
Δαπάνες	71.266	74.778	80.938	80.096	13,6	-1,0
Έλλειμμα κεντρικής κυβέρνησης	-14.568	-8.806	-29.372	-22.536	101,6	-23,3

Πηγή: Υπ. Οικονομικών

Πίνακας 3.9 Μεγέθη κρατικού προϋπολογισμού (% του ΑΕΠ)				
	Εκτέλεση 2008	Προϋπ/σμός 2009	Εκτίμηση 2009	Πρόβλεψη 2010
Τακτικός προϋπολογισμός				
Έσοδα	23,1	25,2	22,6	23,9
Φορολογικά έσοδα	21,4	23,4	21,1	22,2
Μη φορολογικά και ΕΕ	1,8	1,3	1,1	1,1
Έσοδα καταργηθέντων ειδικών λογαριασμών		0,4	0,4	0,5
Έσοδα προγράμματος ενίσχυσης της ρευστότητας λόγω της χρηματοπιστωτικής κρίσης		0,2		0,1
Επιστροφές φόρων(-)	1,5	1,3	2,1	1,9
Καθαρά έσοδα	21,6	23,9	20,5	22,0
Πρωτογενείς δαπάνες				
Αποδοχές και συντάξεις	9,6	9,7	10,6	10,7
Ασφάλιση, περίθαλψη, κοινωνική προστασία	5,6	5,6	7,2	6,4
Λειτουργικές και άλλες δαπάνες	3,7	3,6	4,4	3,9
Αποδιδόμενοι πόροι (ΚΑΠ κ.λπ.)	1,9	2,0	2,1	2,0
Αντιπαροχή έναντι περιουσίας στους Τομείς Ασφάλισης Προσωπικού ΔΕΗ	0,3	0,0	0,3	0,3
Πρωτογενές αποτέλεσμα ΤΠ	0,5	3,2	-4,1	-1,3
Τόκοι	4,7	4,6	5,1	5,3
Σύνολο δαπανών ΤΠ	25,8	25,4	29,7	28,6
Έλλειμμα ΤΠ	-4,2	-1,4	-9,2	-6,6
Χρεολύσια	11,0	11,2	12,1	8,0
Εξοπλιστικά προγράμματα ΥΕΘΑ	1,1	0,8	0,9	0,8
Πρόγραμμα δημόσιων επενδύσεων				
Έσοδα	2,1	1,4	1,0	1,6
Δαπάνες	4,0	3,4	4,0	4,2
Έλλειμμα ΠΔΕ	-1,9	-2,0	-3,0	-2,6
Γενικός κρατικός προϋπολογισμός				
Έσοδα	23,7	25,3	21,5	23,6
Δαπάνες	29,8	28,7	33,7	32,8
Έλλειμμα κεντρικής κυβέρνησης	-6,1	-3,4	-12,2	-9,2
ΑΕΠ (αναθεωρημένο)	239.141	260.248	240.150	244.233

Πηγή: Υπ. Οικονομικών

Πίνακας 3.10 Χρηματοδοτικές ανάγκες κεντρικής κυβέρνησης 2010 (σε εκατ. ευρώ)	
Χρηματοδοτικές ανάγκες	
Καθαρό έλλειμμα	22.536
Εξοπλιστικά προγράμματα ΥΕΘΑ	2.000
Χρηματοδότηση στην κοινωνική ασφάλιση	550
Χρεολύσια	19.510
Σύνολο	44.596
Χρηματοδότηση	
Δανεισμός εκτός ζώνης ευρώ	3.000
Δανεισμός σε ευρώ	41.596
Σύνολο	44.596*

Πηγή: Υπ. Οικονομικών

* Δεν περιλαμβάνεται ο δανεισμός για τη χρηματοδότηση των εξοφλήσεων βραχυπρόθεσμων τίτλων (έντοκα γραμμάτια ιδιωτικού τομέα, βραχυπρόθεσμοί τίτλοι εξωτερικού ΕCΡ) και βραχυπρόθεσμης ταμειακής διευκόλυνσης.

2.2 Τακτικός προϋπολογισμός

Έσοδα

Βασικές συνιστώσες της φορολογικής πολιτικής της Κυβέρνησης για το οικονομικό έτος 2010 και οι οποίες σε ένα βαθμό θα έχουν επίπτωση το επόμενο έτος αποτελούν:

- η εφαρμογή ενιαίας τιμαριθμοποιημένης προοδευτικής κλίμακας φορολογίας φυσικών προσώπων,
- η φορολόγηση των διανεμόμενων κερδών (μερισμάτων) με βάση τη φορολογία εισοδήματος φυσικών προσώπων, μετά την αφαίρεση του φόρου που έχει παρακρατηθεί κατά τη διανομή του μερίσματος, καθώς και του ποσού που του αναλογεί και έχει αποδοθεί από την εταιρεία ως φόρος εισοδήματος νομικών προσώπων,
- η φορολόγηση με χαμηλό συντελεστή των αδιανέμητων κερδών των επιχειρήσεων για προώθηση των επενδύσεων,
- η φορολόγηση των συναλλαγών με εξωχώριες (offshore) εταιρείες φορολογικών παραδείσων,
- η κατάργηση των χαριστικών φοροαπαλλαγών,
- η αναμόρφωση της φορολογίας κληρονομιών, δωρεών και γονικών παροχών,
- η έκτακτη αύξηση του συντελεστή του ενιαίου τέλους ακινήτων (ΕΤΑΚ) για το έτος 2009, ως κοινωνική συνεισφορά της μεγάλης ακίνητης περιουσίας,
- η αντικατάσταση του ΕΤΑΚ από το 2010 με προοδευτική φορολόγηση της μεγάλης ακίνητης περιουσίας, χωρίς εξαιρέσεις,
- η επιβολή έκτακτης εφάπαξ εισφοράς κοινωνικής ευθύνης, στις επιχειρήσεις με μεγάλη κερδοφορία για τη χρήση 2008,
- η αύξηση του συντελεστή επιστροφής ΦΠΑ στους αγρότες, για πωλήσεις προϊόντων ζωικής και φυτικής παραγωγής από 7% σε 11% και
- η επιτάχυνση της διαδικασίας είσπραξης φόρων και ανείσπρακτων οφειλών προς το Δημόσιο.

Η φορολογική πολιτική έτους 2010 στοχεύει στη σημαντική ενίσχυση των εσόδων και συμβάλλει στην αποκλιμάκωση του ελλείμματος.

Οι προβλέψεις του προϋπολογισμού εσόδων για το οικονομικό έτος 2010 βασίζονται στην τάση μεταβολής (buoyancy) των φορολογικών εσόδων σε σχέση με την εκτιμώμενη μεταβολή του ονομαστικού

ΑΕΠ, στις προαναφερόμενες φορολογικές ρυθμίσεις, στα σχεδιαζόμενα μέτρα για την αντιμετώπιση της φοροδιαφυγής και τη διεύρυνση της φορολογικής βάσης, καθώς και σε επιμέρους παράγοντες που επηρεάζουν τις διάφορες κατηγορίες εσόδων.

Η υψηλή τάση μεταβολής των φορολογικών εσόδων το 2010 (διάγραμμα 3.2) οφείλεται στην αναμενόμενη απόδοση των νέων φορολογικών μέτρων συμπεριλαμβανομένης και της έκτακτης φορολόγησης των επιχειρήσεων και της ακίνητης περιουσίας και τον περιορισμό της φοροδιαφυγής.

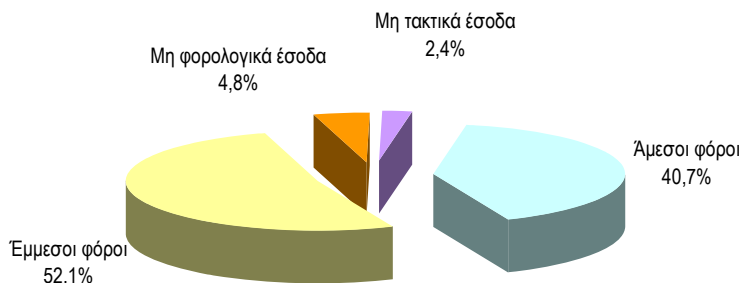
Η εξαιρετικά αρνητική τάση μεταβολής του ΦΠΑ (διάγραμμα 3.3) το 2009 οφείλεται πέραν της μείωσης της ιδιωτικής κατανάλωσης και στην έξαρση της φοροδιαφυγής στις συναλλαγές.

Τα έσοδα, προ μείωσης επιστροφών, για το οικονομικό έτος 2010 (πίνακας 3.3) προβλέπεται να διαμορφωθούν στα 58.350 εκατ. ευρώ, σημειώνοντας αύξηση κατά 7,5% έναντι του 2009.

Στην αύξηση αυτή, πέραν των προαναφερόμενων μέτρων, θα συντελέσουν:

- η πλήρης απόδοση της αναπροσαρμογής από 26/6/2009 του ειδικού φόρου κατανάλωσης στην αμόλυβδη βενζίνη,
- η πλήρης απόδοση της αναπροσαρμογής του τέλους συνδρομητών κινητής τηλεφωνίας και της επιβολής τέλους καρτοκινητής τηλεφωνίας και
- η ενίσχυση του ελεγκτικού μηχανισμού και η εντατικοποίηση των φορολογικών και τελωνειακών ελέγχων με σκοπό τον περιορισμό της παραοικονομίας και την καταπολέμηση της φοροδιαφυγής και του λαθρεμπορίου.

Διάγραμμα 3.4 Ποσοστιαία σύνθεση εσόδων ΤΠ 2010

* Στα μη τακτικά έσοδα περιλαμβάνονται τα έσοδα από τους καταργηθέντες ειδικούς λογαριασμούς και τα έσοδα του προγράμματος ενίσχυσης της ρευστότητας λόγω της χρηματοπιστωτικής κρίσης.

Άμεσοι φόροι

Τα έσοδα από την άμεση φορολογία προβλέπεται να ανέλθουν στα 23.725 εκατ. ευρώ εμφανίζοντας αύξηση κατά 8,8% έναντι του 2009.

Τα έσοδα από το φόρο εισοδήματος προβλέπονται αυξημένα κατά 3,5% λόγω της κατάργησης σημαντικών φοροαπαλλαγών με την ένταξη όλων των εισοδημάτων στην ενιαία φορολογική κλίμακα. Το μέτρο εκτιμάται ότι θα αποδώσει 250 εκατ. ευρώ μέσω της αυξημένης παρακράτησης φόρου στα εν λόγω εισοδήματα.

Τα έσοδα από φόρους στην περιουσία προβλέπονται ενισχυμένα λόγω της φορολόγησης της μεγάλης ακίνητης περιουσίας χωρίς εξαιρέσεις και της αναμόρφωσης της φορολογίας κληρονομιών, δωρεών και γονικών παροχών.

Από άμεσους φόρους ΠΟΕ προβλέπεται να εισπραχθούν 2.725 εκατ. ευρώ, λόγω της επιτάχυνσης της εισπραξής των ληξιπρόθεσμων οφειλών (σημαντικό μέρος του βεβαιωθέντος ανείσπρακτου υπολοίπου) προς το Δημόσιο με την πλήρη ενεργοποίηση του ελεγκτικού και εισπρακτικού μηχανισμού.

Τα έσοδα από λοιπούς άμεσους φόρους εκτιμώνται να ανέλθουν σε 2.760 εκατ. ευρώ λόγω της έκτακτης φορολόγησης των επιχειρήσεων με υψηλή κερδοφορία και της μεγάλης ακίνητης περιουσίας. Από τα δύο αυτά μέτρα προβλέπεται να εισπραχθούν 870 εκατ. ευρώ και 180 εκατ. ευρώ, αντίστοιχα.

Έμμεσοι φόροι

Τα έσοδα από την έμμεση φορολογία προβλέπεται να διαμορφωθούν στα 30.420 εκατ. ευρώ, αυξημένα κατά 5,7% σε σχέση με τα αντίστοιχα έσοδα του 2009.

Τα έσοδα από τον ΦΠΑ αναμένεται να εμφανίσουν αύξηση της τάξης του 5,3% και να ανέλθουν σε 17.315 εκατ. ευρώ, κυρίως λόγω της περαιτέρω ενίσχυσης της αποτελεσματικότητας των ελεγκτικών υπηρεσιών και τον περιορισμό της φοροδιαφυγής κατά 500 εκατ. ευρώ.

Τα έσοδα από φόρους κατανάλωσης αναμένεται να ανέλθουν σε 10.986 εκατ. ευρώ, παρουσιάζοντας αύξηση κατά 8,0% συγκριτικά με το προηγούμενο έτος, λόγω της πλήρους απόδοσης της αναπροσαρμογής των τελών κινητής τηλεφωνίας, της επιβολής του τέλους καρτοκινητής τηλεφωνίας, της αύξησης του ΕΦΚ βενζίνης από 26/6/09, καθώς και της κατάργησης του μέτρου της μείωσης κατά 50% του τέλους ταξινόμησης αυτοκινήτων και μοτοσικλετών.

Επίσης, από την αναπροσαρμογή της φορολογίας στα αλκοολούχα ποτά και τα τσιγάρα αναμένονται πρόσθετα έσοδα 250 εκατ. ευρώ.

Από έμμεσους φόρους ΠΟΕ προβλέπονται αυξημένα έσοδα λόγω της αναμενόμενης βελτίωσης της εισπραξιμότητας των ληξιπρόθεσμων οφειλών.

Τα έσοδα από λοιπούς έμμεσους φόρους προβλέπεται να αυξηθούν κατά 7,7%.

Μη φορολογικά έσοδα

Τα μη φορολογικά έσοδα αναμένεται να εμφανίσουν αύξηση 9,8% έναντι του 2009 και να διαμορφωθούν σε 2.805 εκατ. ευρώ.

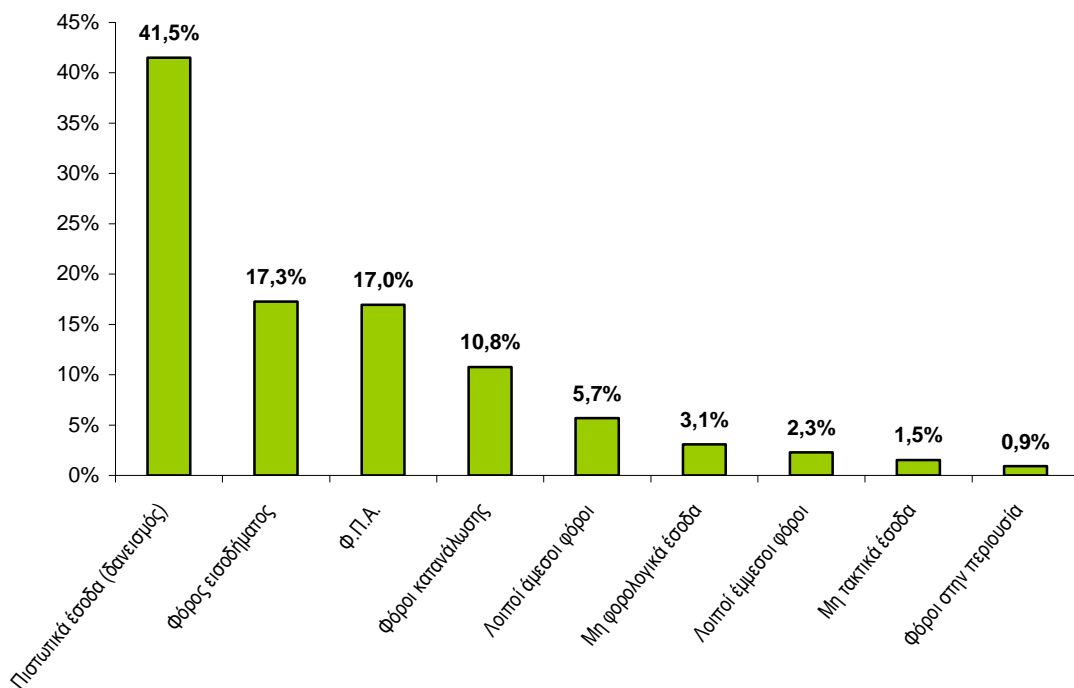
Μη τακτικά έσοδα

Τα έσοδα από καταργηθέντες ειδικούς λογαριασμούς προβλέπεται να ανέλθουν σε 1.120 εκατ. ευρώ, εμφανίζοντας αύξηση 5,2% έναντι του προηγούμενου έτους. Από το πρόγραμμα ενίσχυσης της ρευστότητας λόγω της χρηματοπιστωτικής κρίσης που τέθηκε σε πλήρη εφαρμογή το 2009 και το μεγαλύτερο μέρος των εσόδων του οποίου εισπράττονται μετά την υλοποίησή του, αναμένεται να εισπραχθούν 280 εκατ. ευρώ.

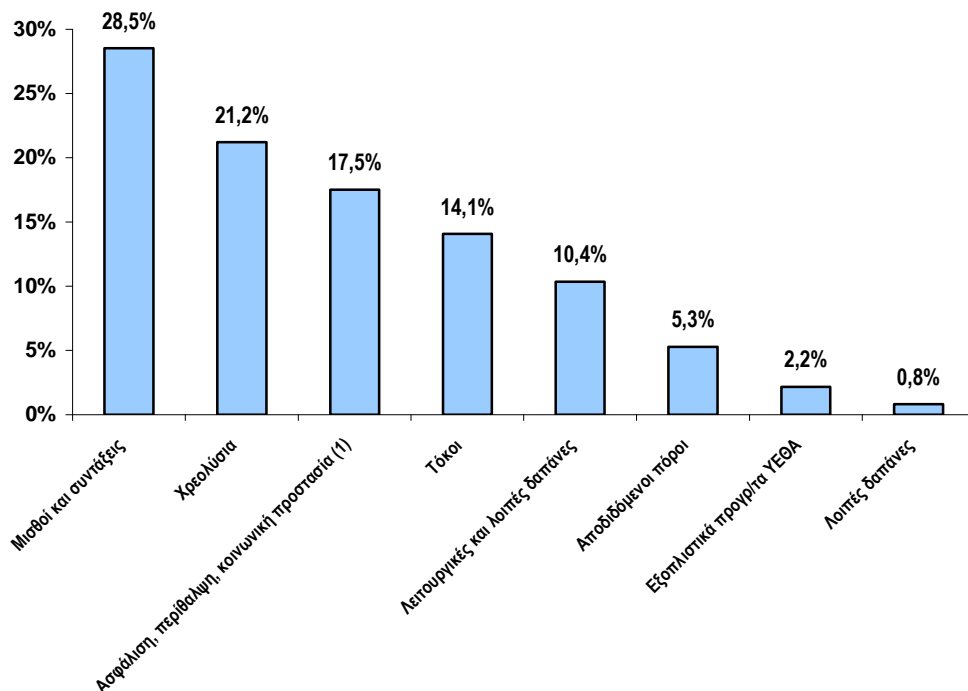
Επιστροφές αχρεωστήτως εισπραχθέντων εσόδων

Οι επιστροφές αχρεωστήτως εισπραχθέντων εσόδων το έτος 2010 προβλέπεται να διαμορφωθούν στα 4.650 εκατ. ευρώ και περιλαμβάνουν τις αυξημένες, κατά 150 εκατ. ευρώ, επιστροφές ΦΠΑ στους αγρότες.

Διάγραμμα 3.5 Σύνθεση συνολικών εσόδων τακτικού προϋπολογισμού 2010 (%)

Διάγραμμα 3.6 Σύνθεση συνολικών δαπανών τακτικού προϋπολογισμού 2010 (%)

(1) Στην ασφάλιση περιλαμβάνεται και ποσό 550 εκατ. ευρώ που δίνεται με τη μορφή ομολόγων

Δαπάνες

Οι συνολικές (πλην χρεολυσίων) πιστώσεις του τακτικού προϋπολογισμού προβλέπεται να διαμορφωθούν στο 28,6% του ΑΕΠ από 29,7% του έτους 2009. Η μείωση αυτή επιτυγχάνεται παρά το γεγονός ότι στις πρωτογενείς δαπάνες περιλαμβάνονται και πιστώσεις ύψους 1.850 εκατ. ευρώ περίπου (0,8% του ΑΕΠ) για τη χρηματοδότηση των μέτρων της κοινωνικής και αναπτυξιακής πολιτικής και τις αυξημένες δαπάνες για τόκους (κατά 0,2 ποσοστιαίες μονάδες του ΑΕΠ).

Επισημαίνεται ότι από το ποσό των 1.850 εκατ. ευρώ θα αντιμετωπισθούν κυρίως:

- η αύξηση των δαπανών για την παιδεία,
- η αύξηση των δαπανών για την υγεία και ο διορισμός ιατρικού και νοσηλευτικού προσωπικού,
- η χορήγηση εισοδηματικής πολιτικής πάνω από τον πληθωρισμό,
- η αύξηση των αγροτικών συντάξεων,
- η σταδιακή αύξηση του επιδόματος ανεργίας και
- η χορήγηση της β' δόσης του έκτακτου επιδόματος αλληλεγγύης.

Ιδιαίτερη έμφαση δόθηκε στον περιορισμό των καταναλωτικού χαρακτήρα δαπανών (μετακινήσεις, λειτουργικές δαπάνες, δημόσιες σχέσεις, προμήθειες κ.λπ.), των λοιπών παροχών (υπερωρίες, συμμετοχή σε επιτροπές και συμβούλια) και των κονδυλίων υπό κατανομή. Τα κονδύλια αυτά είναι μειωμένα κατά 1.070 εκατ. ευρώ περίπου (0,44% του ΑΕΠ) σε σχέση με τις εκτιμήσεις του 2009.

Ανάλυση δαπανών κατά κατηγορία

Αποδοχές και συντάξεις

Οι δαπάνες αποδοχών και συντάξεων αποτελούν περίπου το 46,1% των πρωτογενών δαπανών. Το 2010 οι δαπάνες αυτές προβλέπεται να αυξηθούν κατά 2,8% έναντι του προηγούμενου έτους.

Η αύξηση αυτή οφείλεται:

- στην εισοδηματική πολιτική του έτους 2010,
- στη μισθολογική εξέλιξη του προσωπικού,
- στις δαπάνες νέων προσλήψεων, οι οποίες θα περιορισθούν σε νοσηλευτικό, αστυνομικό και εκπαιδευτικό προσωπικό και
- στην αύξηση των συντάξεων, λόγω της εισοδηματικής πολιτικής, των νέων συνταξιοδοτικών ρυθμίσεων και των νέων συνταξιούχων.

Αντίθετα, μειωμένες κατά 75 εκατ. ευρώ (ή 7,8%) είναι οι δαπάνες για πρόσθετες παροχές (υπερωρίες, συμμετοχή σε επιτροπές και συμβούλια κ.λπ.) του προσωπικού της κεντρικής διοίκησης και των νοσηλευτικών ιδρυμάτων σε σχέση με το έτος 2009, στο πλαίσιο της προσπάθειας για τον περιορισμό τέτοιου είδους δαπανών στα χαμηλότερα δυνατά επίπεδα.

Πίνακας 3.11 Αριθμός συνταξιούχων του Δημοσίου (στοιχεία Οκτωβρίου)					
Κατηγορία	2005	2006	2007	2008	2009
Πολιτικοί	170.090	175.951	182.276	193.602	204.662
Στρατιωτικοί	95.647	98.276	100.965	106.345	110.851
Σχετιζόμενοι με πολέμους	29.501	27.791	26.146	24.303	22.846
ΟΣΕ	8.497	8.078	7.693	7.288	6.961
Δημοτικοί-κοινοτικοί	25.833	26.363	27.024	27.909	28.929
Εθνική αντίσταση-ΟΓΑ	30.934	28.666	26.921	24.959	23.408
ΤΑΚΕ	5.016	5.086	5.215	5.329	5.376
Σύνολο	365.518	370.211	376.240	389.735	403.033

Πίνακας 3.12 Έσοδα και δαπάνες ΤΠ για συντάξεις Δημοσίου (σε εκατ. ευρώ)					
	2007	2008	2009		2010
			Προϋπ/σμός	Εκτιμήσεις	Προβλέψεις
Δαπάνες					
Συντάξεις	5.127	6.000	6.491	6.602	7.100
Πολιτικών υπαλλήλων	2.531	2.894	3.119	3.215	3.487
Δικαστικών λειτουργιών	78	123	160	170	195
Στρατιωτικών, οργάνων ΕΛ-ΑΣ κ.λπ.	1.863	2.285	2.459	2.480	2.617
Θυμάτων πολέμου και αγωνιστών εθνικής αντίστασης	196	206	219	207	222
Δημοτικών και κοινοτικών υπαλλήλων	210	234	251	260	284
Πρωθυπουργών και βουλευτών	34	37	43	36	39
Κληρικών κ.λπ.	62	67	72	70	77
Υπαλλήλων ΟΣΕ	99	97	102	96	105
Προσωπικές	4	4	5	5	5
Χορηγίες δημάρχων και προέδρων κοινοτήτων	50	53	61	63	69
Λειτουργικές δαπάνες	8	8	8	8	8
Γενικό σύνολο δαπανών (I)	5.135	6.008	6.499	6.610	7.108
Έσοδα					
Εισφορές					
5% στα τακτικά έσοδα των κοινοτήτων υπέρ συντάξεων κοινοτικών υπαλλήλων και 8% στις καταβαλλόμενες αποδοχές των κοινοτικών υπαλλήλων που βαρύνουν τις κοινότητες	7	7	9	8	9
10% στα έξοδα παράστασης των εν ενεργεία δημάρχων και προέδρων κοινοτήτων	4	4	5	6	7
Συνταξιοδότηση από το Δημόσιο (6.67%, άρθ. 22 ν. 2084/92)	753	846	960	891	940
Αναγνώριση προϋπηρεσίας και συμπληρωματικής 7% για αναγνώριση προϋπηρεσίας στον ιδιωτικό τομέα	17	20	22	20	21
Συνταξιούχων	1				
Λοιπές	20	24	28	19	21
A. Σύνολο εισφορών εργαζομένων και συνταξιούχων	802	901	1.024	944	998
B. Τεκμαρτή συνεισφορά του Δημοσίου κατ' εφαρμογή των διατάξεων του άρθ.22 ν.2084/92 (23,33%)	2.634	2.959	3.358	3.116	3.288
Γενικό σύνολο εσόδων (II)	3.436	3.860	4.382	4.060	4.286
Γ. Έλλειμμα (I-II)	1.699	2.148	2.117	2.550	2.822
Συμμετοχή στις δαπάνες για συντάξεις Δημοσίου					
Συμμετοχή εργαζομένων (A)	802	901	1.024	944	998
%	15,6%	15,0%	15,8%	14,3%	14,0%
Συμμετοχή Δημοσίου (B+Γ)	4.333	5.107	5.475	5.666	6.110
%	84,4%	85,0%	84,2%	85,7%	86,0%

Περιλαμβάνεται στις δαπάνες συντάξεων η επιστροφή της ειδικής μηνιαίας εισφοράς (άρθρο 2, ν. 3408/05) και η έκτακτη παροχή στους συνταξιούχους δικαστικούς (άρθρο 5, ν. 3620/2007).

Πίνακας 3.13 Ανάλυση λοιπών παροχών της κεντρικής διοίκησης (σε εκατ. ευρώ)					
Είδος δαπάνης	2008 Πραγμ/σεις	2009 Εκτιμήσεις πραγμ/σεων	2010 Προβλέψεις	Μεταβολή %	
				2009/08	2010/09
Υπερωρίες, εξαιρέσιμα	102	99	82	-2,9	-16,8
Υπερωριακή αποζημίωση εκπαιδευτικών	13	25	23	85,7	-7,2
Ειδική αποζημίωση πλέον πενθημέρου	145	156	142	7,3	-8,9
Συμβούλια και επιτροπές	42	58	49	38,2	-15,8
Διάφορες άλλες παροχές	52	60	52	15,6	-13,7
Σύνολο	354	398	348	12,3	-12,5

Ασφάλιση, περίθαλψη, κοινωνική προστασία

Οι δαπάνες ασφάλισης, περίθαλψης και κοινωνικής προστασίας αντιπροσωπεύουν το 27,4% του συνόλου των πρωτογενών δαπανών. Τα κονδύλια της κατηγορίας αυτής χρηματοδοτούν δαπάνες κοινωνικού χαρακτήρα.

Ειδικότερα με τις πιστώσεις της κατηγορίας αυτής θα αντιμετωπισθούν κυρίως:

- η αύξηση των αγροτικών συντάξεων του έτους 2009 και αυτή που θα δοθεί στο 2010,
- η χρηματοδότηση του ΙΚΑ (1% του ΑΕΠ),
- η κάλυψη των αναγκών των λοιπών ασφαλιστικών ταμείων,
- η κρατική συμμετοχή στη χρηματοδότηση της κοινωνικής ασφάλισης,
- το ΕΚΑΣ,
- η καταβολή των επιδομάτων πρόνοιας,
- η χορήγηση του πολυτεχνικού επιδόματος και του επιδόματος σε τρίτεκνες οικογένειες,
- η χρηματοδότηση του Ασφαλιστικού Κεφαλαίου Αλληλεγγύης Γενεών και
- η καταβολή της β' δόσης του επιδόματος αλληλεγγύης.

Λειτουργικές και λοιπές δαπάνες

Οι πιστώσεις της κατηγορίας αυτής είναι σημαντικά περιορισμένες έναντι του έτους 2009 (μείωση κατά 10,8%). Το συνολικό ύψος των δαπανών αυτών ανέρχεται στα 9.513 εκατ. ευρώ και αντιπροσωπεύει το 16,7% του συνόλου των πρωτογενών δαπανών, από 18,1% του έτους 2009, παρά τις αυξημένες δαπάνες που έχουν περιληφθεί για νέες δράσεις στην παιδεία και την υγεία και την επιχορήγηση του ΟΑΕΔ για την αύξηση του επιδόματος ανεργίας κ.λπ.

Στη μείωση αυτή, πέραν των δαπανών που δεν επαναλαμβάνονται στο έτος 2010 - όπως μέρος των δαπανών για εκλογές, εξόφληση μέρους των παλαιών οφειλών των νοσοκομείων προς τους προμηθευτές τους, εκτέλεση αποφάσεων του διαιτητικού δικαστηρίου υπέρ της Ολυμπιακής Αεροπορίας - συντελεί κυρίως ο περιορισμός των επιχορηγήσεων, των καταναλωτικών δαπανών και των πιστώσεων υπό κατανομή στο πλαίσιο της προσπάθειας συγκράτησής τους στα απολύτως αναγκαία επίπεδα.

Σημειώνεται ότι στις λοιπές επιχορηγήσεις περιλαμβάνονται αυξημένα κονδύλια συνολικού ύψους 140 εκατ. ευρώ περίπου, για τη χρηματοδότηση των φορέων των Υπουργείων Παιδείας Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης.

Από τις πιστώσεις της κατηγορίας αυτής σημαντικά κονδύλια θα διατεθούν για επιχορηγήσεις κυρίως σε ΑΕΙ-ΤΕΙ για την κάλυψη δαπανών λειτουργίας τους, στον ΟΣΚ και στον ΕΛΓΑ για την εξυπηρέτηση των δανείων τους, σε ερευνητικά ιδρύματα, στον ΟΑΕΔ, στους οργανισμούς και ιδρύματα υγείας και κοινωνικής προστασίας, για εισφορές σε διεθνείς οργανισμούς, επιδοτήσεις στη γεωργία και αποδόσεις στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Σημαντικά περιορισμένες είναι οι καταναλωτικές δαπάνες, οι οποίες είναι μειωμένες κατά 897 εκατ. ευρώ ή κατά 25,5% σε σχέση με το έτος 2009 και τα κονδύλια υπό κατανομή τα οποία είναι περιορισμένα κατά 100 εκατ. ευρώ (μείωση κατά 19,3%).

Αντιπαροχή έναντι της ενσωματωμένης περιουσίας στους Τομείς Ασφάλισης Προσωπικού της ΔΕΗ

Σύμφωνα με το άρθρο 34 του ν. 2773/99 στον κρατικό προϋπολογισμό εγγράφεται κατ' έτος το αναγκαίο ποσό χρηματοδότησης του ΟΑΠ – ΔΕΗ για την κάλυψη της διαφοράς μεταξύ εσόδων και παροχών του φορέα.

Το ποσό αυτό αποτελεί αντιπαροχή έναντι της ενσωματωμένης στη ΔΕΗ ΑΕ περιουσίας των τομέων ασφάλισης προσωπικού ΔΕΗ και για το 2010 προϋπολογίζεται στο ποσό των 710 εκατ. ευρώ.

Πίνακας 3.14 Προσωπικό Δημοσίου, περιφερειών, νομαρχιακών αυτοδιοικήσεων, νοσηλευτικών ιδρυμάτων και σωμάτων ασφαλείας⁽¹⁾⁽²⁾

Κατηγορία υπαλλήλων	Υπηρετούντες 30/06/2007	Υπηρετούντες 30/06/2008	Υπηρετούντες 30/6/2009
1. Τακτικοί	443.031	445.826	449.109
Υπουργείων	263.145	265.108	266.822
Σωμάτων ασφαλείας	68.116	68.737	70.573
Νοσηλευτικών ιδρυμάτων	87.193	87.936	87.702
<i>(εκ των οποίων ιατρικό προσωπικό)</i>	<i>(11.329)</i>	<i>(9.939)</i>	<i>(11.534)</i>
Περιφερειών	8.830	8.576	8.338
N.A.	15.747	15.469	15.667
2. Αορίστου Χρόνου	25.020	25.491	25.981
Υπουργείων	21.355	22.034	22.274
Νοσηλευτικών ιδρυμάτων	1.781	1.667	1.780
Περιφερειών	586	588	703
N.A.	1.298	1.202	1.224
3. Ορισμένου χρόνου	35.119	35.363	36.823
Υπουργείων	6.049	6.896	6.268
Αναπληρωτές εκπαιδευτικοί	10.891	10.242	10.896
Σωμάτων ασφαλείας	6.017	5.510	5.510
Νοσηλευτικών ιδρυμάτων	11.432	11.349	13.020
<i>(εκ των οποίων ιατρικό προσωπικό)</i>	<i>(10.744)</i>	<i>(10.295)</i>	<i>(12.057)</i>
Περιφερειών	314	323	230
N.A.	416	1.043	899
Γενικό σύνολο	503.170	506.680	511.913

⁽¹⁾ Δεν περιλαμβάνεται το στρατιωτικό προσωπικό των ενόπλων δυνάμεων.

⁽²⁾ Πίνακας βάσει στοιχείων που υποβάλλουν οι φορείς.

**Πίνακας 3.15 Ανάλυση καταναλωτικών δαπανών
(σε εκατ. ευρώ)**

	2009 Εκτιμ. Πραγμ/σεων	20010 Προβλέψεις	Μεταβολή %
Μετακινήσεις	406	329	-19,0
Λειτουργικές	1.109	1.053	-5,0
Μισθώματα κτιρίων	179	186	4,0
Δαπάνες χρηματοδοτικής μίσθωσης	8	9	21,2
Μισθώσεις ελικοπτερίων δασοπυρόσβεσης	20	20	0,0
Πανελλήνιο Σχολικό Δίκτυο	0	19	
Δαπάνες τηλεπικοινωνιών	101	100	-0,4
Δαπάνες ύδρευσης	18	18	-0,3
Δαπάνες φωτισμού	67	67	-0,3
Δημοσιεύσεις, δαπάνες δημόσιων σχέσεων κ.λπ.	27	26	-3,5
Αμοιβές για συντήρηση και επισκευή εξοπλισμού	144	143	-0,5
Αμοιβές φυσικών και νομικών προσώπων	141	134	-4,9
Προμήθεια Τράπεζας της Ελλάδος	74	60	
Δαπάνες εκτέλεσης δικαστικών αποφάσεων	93	49	-47,3
Απόρρητες δαπάνες	74	57	-22,2
Λοιπές λειτουργικές δαπάνες	165	165	-0,2
Προμήθειες	891	836	-6,1
Γραφική ύλη	34	30	-13,8
Προμήθεια συγγραμμάτων για σπουδαστές	48	45	-7,6
Υγειονομικό υλικό, αντιδραστήρια κλπ.**	91	69	-23,7
Υλικά καθαριότητας	13	12	-6,1
Είδη συντήρησης και επισκευής	166	163	-2,2
Είδη διατροφής και ιματισμού	157	155	-1,1
Καύσιμα, λιπαντικά	248	244	-1,4
Διάφορες προμήθειες	35	29	-16,7
Κεφαλαιακός εξοπλισμός	38	33	-14,7
Προμήθεια κεφαλαιακού εξοπλισμού	61	58	-5,3
Διάφορες άλλες δαπάνες	573	405	-29,4
Επιδότησεις άγονων γραμμών	85	91	6,6
Λοιπές επιδοτήσεις	8	7	-9,2
Δαπάνες NATO με εθνική συμμετοχή	50	50	0,7
Απαλλοτριώσεις	2	3	35,2
Έκτακτο αποθεματικό Βουλής	2	2	-18,4
Σωστικές ανασκαφές και συστήματα ασφαλείας μουσειών	21	20	
Δαπάνες εθνικού χαρακτήρα	16	12	-29,8
Δαπάνες χρηματοδοτούμενες από το TEAA	79		
Δαπάνες συντήρησης αρχαιολογικών χώρων	17	15	
Οικονομικά κίνητρα απόσυρσης οχημάτων	68		
Δαπάνες διατροφής, συντήρησης και περίθαλψης πολιτικών φυγάδων	8	7	-5,8
Δαπάνες για τη λήψη μέτρων προστασίας της δημόσιας υγείας από το AIDS	1	1	
Δαπάνες ελαιπροστασίας	34	33	-4,4
Δαπάνες δασοπροστασίας	16	16	
Δαπάνες ΟΣΔΕ	16	16	
Δαπάνες προετοιμασίας διεξαγωγής στατιστικών ερευνών (απογραφή 2011)	1	6	400,0
Κάθε είδους δαπάνες (νέα μέτρα και πολιτικές) για την υλοποίηση του προγράμματος «Πολιτεία»	5	5	
Δαπάνες διακίνησης του τύπου	41	39	-3,9
Προγράμματα ΕΕ***	6	4	-43,4
Συναλλαγματικές διαφορές	3	3	0,2
Εκτέλεση έργων	2	1	-20,0
Λοιπές σύνθετες δαπάνες υπουργείων	92	74	-19,5
ΜΕΔ*	541		
Σύνολο	3.520	2.623	-25,5

* ΜΕΔ: Μη επαναλαμβανόμενες δαπάνες

** Στις εκτιμήσεις πραγματοποιήσεων του Υπ. Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης περιλαμβάνονται δαπάνες ύψους 28,2 εκατ. ευρώ για το μοριακό έλεγχο αίματος, ενώ στο έτος 2010 οι αντίστοιχες πιστώσεις προβλέφθηκαν στην επιχορήγηση του Εθνικού Κέντρου Αιμοδοσίας.

*** Στο Υπουργείο Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας στις εκτιμήσεις του 2009 περιλαμβάνεται ποσό 1,3 εκατ. ευρώ που αφορά κοινοτικό και διεθνές σήμα (ΚΑΕ 5355 Ε.Φ. 35-140).

Πίνακας 3.16 Ανάλυση επιχορηγήσεων τακτικού προϋπολογισμού (σε εκατ. ευρώ)			
Επιχορηγούμενοι φορείς	2009 Εκτιμήσεις πραγμ/σεων	2010 Προβλέψεις	Μεταβολή % 2010/09
Οργανισμοί γεωργικής ασφάλισης και ελέγχου	337	351	4,4
ΟΤΑ α' βαθμού	63	46	-27,5
ΟΤΑ β' βαθμού	159	281	76,1
(Επιχορήγηση ΟΤΑ β' βαθμού για μεταφορές μαθητών) ¹	(156)	(280)	
Βιοτεχνικοί, βιομηχανικοί, τουριστικοί οργανισμοί	41	36	-12,1
Οργανισμοί και ιδρύματα υγείας	326	382	17,1
Οργανισμοί και ιδρύματα πρόνοιας	111	108	-2,9
Ερευνητικά, επιστημονικά ιδρύματα	144	149	3,1
Εκπαιδευτικά ιδρύματα	498	525	5,4
Σχολές, οργανισμοί εκπαίδευσης και επιμόρφωσης	90	92	2,8
Πολιτιστικά ιδρύματα	118	111	-5,9
Οργανισμοί κοινωνικής πολιτικής	152	213	39,7
Συγκοινωνιακοί φορείς	268	257	-4,1
Λοιποί φορείς	430	391	-8,9
Εισφορές σε διεθνείς οργανισμούς	129	143	10,4
Σύνολο	2.867	3.085	7,6
ΜΕΔ*	394		
Σύνολο	3.261	3.085	-5,4

* Μη επαναλαμβανόμενες δαπάνες

¹ Το 2010 περιλαμβάνεται και ποσό 90 εκατ. ευρώ για την εξόφληση οφειλών παρελθόντων ετών.

Πίνακας 3.17 Χρηματοδότηση ασφαλιστικών ταμείων (σε εκατ. ευρώ)													
Ασφαλιστικά ταμεία	2008 Πραγματοποιήσεις				2009 Εκτιμ. Πραγ/σεων				2010 Προβλέψεις				Μεταβολή 2010/09 %
	Επιχορηγήσεις	Αποδόσεις	Τριμερής χρηματοδότηση	Σύνολο	Επιχορηγήσεις	Αποδόσεις	Τριμερής χρηματοδότηση	Σύνολο	Επιχορηγήσεις	Αποδόσεις	Τριμερής χρηματοδότηση	Σύνολο	
ΟΓΑ ^{(1) (2)}	4.178	1.100	571	5.849	4.350	1.150	531	6.031	4.550	1.168	575	6.293	4,3
ΙΚΑ – ΕΤΑΜ	2.404			2.404	2.600			2.600	2.450			2.450	-5,8
ΟΑΕΕ	551	66	397	1.014	1.080	44	400	1.524	600	58	450	1.108	-27,3
ΝΑΤ	1.222			1.222	1.300			1.300	1.300			1.300	
ΤΑΠ - ΟΤΕ	753			753	800			800	753			753	-5,9
ΕΤΑΑ		95		95		88	130	218		53	80	133	-39,0
ΤΑΥΤΕΚΩ							20	20			20	20	
Λοιποί ασφαλ. οργαν/σμοί	30	2		32	34	2		36	34	3		37	56,9
ΕΚΑΣ (πλην Δημοσίου)	1.064			1.064	1.142			1.142	1.142			1.142	
ΑΚΑΓΕ						580		580		630		630	8,6
Αναδρομικά ΛΑΦΚΑ	53			53									
ΜΕΔ		5		5	865	9		874					
Σύνολο	10.255	1.268	968	12.491	12.171	1.873	1.081	15.125	10.829	1.912	1.125	13.866	-8,3

(1) Δεν συμπεριλαμβάνονται τα πολυτεχνικά επιδόματα.

(2) Το ποσό για τριμερή χρηματοδότηση στον ΟΓΑ αποδίδεται στον εν λόγω οργανισμό με την έκδοση ειδικών ομολόγων.

**Πίνακας 3.18 Δαπάνες εφαρμογής νέων προγραμμάτων
(σε εκατ. ευρώ)**

Υπουργείο	Προβλέψεις 2010
Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης	5,7
Εξωτερικών	5,4
Εθνικής Άμυνας	5,0
Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης	27,0
Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιώματα	1,2
Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων	96,6
Οικονομικών	5,6
Γενικές κρατικές δαπάνες	36,5
Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων	0,4
Προστασίας του Πολίτη	55,9
Σύνολο	239,2

Αποδιδόμενοι πόροι

Το υπόλοιπο μέρος των πρωτογενών δαπανών (8,5%) αφορά αποδόσεις πόρων που εισπράττονται από το Δημόσιο για λογαριασμό τρίτων (ΟΤΑ α' και β' βαθμού, Ασφαλιστικά Ταμεία, ΕΛΓΑ κ.λπ.) Οι δαπάνες αυτές προβλέπεται να διαμορφωθούν στα 4.855 εκατ. ευρώ έναντι 4.939 εκατ. ευρώ το 2009.

**Πίνακας 3.19 Αποδιδόμενοι πόροι
(σε εκατ. ευρώ)**

Φορείς	2008 Πληρωμές	2009 Εκτιμήσεις πραγμ/σεων	2010 Προβλέψεις	Μεταβολή %	
				2009/08	2010/09
Ασφαλιστικά Ταμεία	1.263	1.284	1.281	1,7	-0,3
ΟΓΑ	1.100	1.150	1.168	4,5	1,5
ΟΑΕΕ (ΤΕΒΕ, ΤΑΕ, ΤΣΑ)	66	44	58	-33,6	32,2
ΕΤΑΑ (Ταμείο Νομικών κ.λπ.)	95	88	53	-7,4	-39,8
Λοιπά ασφαλιστικά ταμεία	2	3	3	4,4	0,0
ΟΤΑ α' βαθμού	2.514	2.866	2.925	14,0	2,1
ΟΤΑ β' βαθμού	452	437	425	-3,2	-2,8
Λοιπές αποδόσεις	354	209	179	-41,0	-14,0
ΕΤΕΡΠΣ	31	32	32	3,2	0,0
ΤΕΟ ΑΕ	16	16	14		-15,0
Ενίσχυση κινηματογράφου	7	10	10	30,9	5,3
Απόδοση βάσει ν. 2227/94	188				
ΕΟΦ	8	8	8	4,0	0,0
ΕΛΓΑ	62	86	67	38,9	-22,1
Λοιπά	42	57	49	36,7	-14,6
Επιστροφές δασμών	37	40	45	8,2	12,5
ΜΕΔ*	5	103			
Σύνολο	4.624	4.939	4.855	6,8	-1,7

* ΜΕΔ: Μη επαναλαμβανόμενες δαπάνες

Δαπάνες κατά υπουργείο**Υπουργείο Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης**

Οι πιστώσεις του προϋπολογισμού οικονομικού έτους 2010 του Υπουργείου Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης θα καλύψουν κυρίως:

- τις δαπάνες λειτουργίας των υπηρεσιών του υπουργείου και των περιφερειών,
- τις αμοιβές προσωπικού μερικής απασχόλησης των ΟΤΑ α΄ βαθμού, νομαρχιακών αυτοδιοικήσεων και περιφερειών,
- την κατά 15% αύξηση του αποδιδόμενου ποσοστού επί των εσόδων του Εθνικού Τυπογραφείου,
- τις αποδόσεις των θεσμοθετημένων πόρων στους ΟΤΑ α΄ και β΄ βαθμού και την καταβολή της β΄ δόσης (214 εκατ. ευρώ) της ρύθμισης των οφειλόμενων ΚΑΠ παρελθόντων ετών,
- τις δαπάνες διενέργειας των δημοτικών-νομαρχιακών εκλογών,
- τις δαπάνες περίθαλψης πολιτικών φυγάδων,
- την ετήσια δαπάνη χρηματοδοτικής μίσθωσης (leasing) κρατικών αυτοκινήτων και
- την ενίσχυση του ΑΣΕΠ για να ανταπεξέλθει στο νέο ρόλο του.

Στο πλαίσιο της συγκράτησης των δαπανών στον προϋπολογισμό του 2010 έχουν περιορισθεί σημαντικά οι πιστώσεις για:

- υπερωρίες, αμοιβές επιτροπών και δαπάνες προμηθειών του υπουργείου και των περιφερειών,
- αμοιβές νομικών προσώπων,
- δαπάνες διενέργειας διαγωνισμών για πρόσληψη προσωπικού στο δημόσιο τομέα μέσω ΑΣΕΠ, καθώς κατά το 2010 δεν θα πραγματοποιηθεί γραπτός διαγωνισμός για την πρόσληψη εκπαιδευτικών.

Υπουργείο Εξωτερικών

Ο προϋπολογισμός του Υπουργείου Εξωτερικών θα καλύψει κυρίως:

- τη μισθοδοσία του προσωπικού που υπηρετεί τόσο στην κεντρική υπηρεσία όσο και στις αρχές εξωτερικού,
- τις εισφορές σε διεθνείς οργανισμούς και τη συνεισφορά της χώρας μας στις δαπάνες των ειρηνευτικών αποστολών,
- τις λειτουργικές δαπάνες των διπλωματικών αρχών και των γραφείων εξωτερικού εμπορίου,
- τις δαπάνες παροχής διμερούς αναπτυξιακής βοήθειας προς τρίτες χώρες,
- τις δαπάνες από τη συμμετοχή της χώρας στην τρόικα του ΟΑΣΕ ως απερχόμενη Προεδρία και
- τα προγράμματα και τις δράσεις για τον απόδημο ελληνισμό.

Υπουργείο Εθνικής Άμυνας

Από τον προϋπολογισμό του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας, εκτός των λειτουργικών δαπανών των υπηρεσιών του, καλύπτονται και οι πρόσθετες υποχρεώσεις που προκαλούνται από:

- τη συμμετοχή της χώρας μας σε διασυμμαχικές επιχειρήσεις και διεθνείς υποχρεώσεις, όπως αυτές προκύπτουν από την εφαρμογή της ακολουθούμενης εξωτερικής πολιτικής,
- τη διασφάλιση του αξιόμαχου των ενόπλων δυνάμεων μέσω των προγραμμάτων συντήρησης και επισκευής των οπλικών συστημάτων,
- τη δημιουργία υποδομών και την υποστήριξη των νεοπαραλαμβανόμενων οπλικών συστημάτων,
- την επιμόρφωση και την κατάρτιση του προσωπικού με τη συμμετοχή του σε εκπαιδευτικά προγράμματα και ασκήσεις.

Από τον εξορθολογισμό των δαπανών του υπουργείου προβλέπεται να πραγματοποιηθούν σημαντικές εξοικονομήσεις πόρων, κυρίως λόγω του περιορισμού των καταναλωτικών δαπανών του και των δαπανών για εξοπλισμούς.

Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης

Οι αυξημένες πιστώσεις του προϋπολογισμού του Υπουργείου Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης κατά το έτος 2010 θα καλύψουν:

- τη μισθοδοσία του ιατρικού, νοσηλευτικού και λοιπού προσωπικού των νοσηλευτικών ιδρυμάτων και ιδρυμάτων πρόνοιας της χώρας,
- την πρόσληψη 2.000 γιατρών ΕΣΥ και επιπλέον 3.000 νοσηλευτών για τις ανάγκες των νοσηλευτικών ιδρυμάτων,
- τις ανάγκες των εποπτευόμενων φορέων,
- τις δαπάνες περίθαλψης των ασφαλισμένων του ΟΠΑΔ,
- τα επιδόματα των τρίτεκνων και πολύτεκνων οικογενειών,
- την αύξηση των βοηθημάτων υγειονομικής περίθαλψης και των επιδομάτων κοινωνικής πρόνοιας,
- τη σημαντική αύξηση επιχορήγησης του Κέντρου Ελέγχου και Πρόληψης Νοσημάτων (ΚΕΕΛ-ΠΝΟ) για δαπάνες πρόσληψης προσωπικού και δαπάνες υλοποίησης επιστημονικών δράσεων και λήψης έκτακτων μέτρων για την αντιμετώπιση της νέας γρίπης,
- την αύξηση των δαπανών για τη συνέχιση των προγραμμάτων ψυχικής υγείας,
- τη σημαντική αύξηση επιχορήγησης του ΟΚΑΝΑ για την αντιμετώπιση των λειτουργικών εξόδων των κέντρων πρόληψης και
- τη σημαντική αύξηση επιχορήγησης των ιδρυμάτων πρόνοιας για δαπάνες λειτουργίας τους.

Στο πλαίσιο της συγκράτησης των δαπανών έχουν μειωθεί πιστώσεις του υπουργείου που αφορούν κυρίως:

- δαπάνες υπερωριακής εργασίας των υπαλλήλων και αμοιβών για τη συμμετοχή σε επιτροπές,
- δαπάνες καταβολής πρόσθετων παροχών στο προσωπικό των νοσηλευτικών ιδρυμάτων και
- δαπάνες μετακινήσεων και λοιπές καταναλωτικές δαπάνες.

Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων

Οι αυξήσεις των πιστώσεων του προϋπολογισμού του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων οφείλονται στην καταβολή αναδρομικών αποδοχών των δικαστικών λειτουργών, στην πληρωμή της δ' δόσης της έκτακτης οικονομικής παροχής προς τους δικαστικούς και στη στελέχωση των δικαστικών υπηρεσιών και των καταστημάτων κράτησης.

Η μείωση των πιστώσεων του προϋπολογισμού αφορά κυρίως επιχορηγήσεις, μετακινήσεις προσωπικού και προμήθειες.

Υπουργείο Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων

Η παιδεία αποτελεί έναν από τους σημαντικότερους τομείς πολιτικής της νέας κυβέρνησης και η ανάπτυξη της είναι στρατηγική επιλογή. Ο προϋπολογισμός του Υπουργείου Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων (ΥΠΔΒΜΘ), παρά τις δύσκολες δημοσιονομικές συνθήκες και τη διεθνή οικονομική κρίση, ενισχύεται συνολικά από τον κρατικό προϋπολογισμό με 1 δισ. ευρώ, προκειμένου να υλοποιηθούν συγκεκριμένες αναπτυξιακές και διαρθρωτικές πολιτικές στους τομείς της εκπαίδευσης, της κατάρτισης και της έρευνας.

**Πίνακας 3.20 Δαπάνες τακτικού προϋπολογισμού κατά υπουργείο
(σε εκατ. ευρώ)**

Υπουργεία-φορείς	2008	2009			2010	Μεταβολή %	
	Πραγμ/σεις	Προϋπ/σμός	ΠΣΑ	Εκτιμ.πραγμ.	Προβλέψεις	2009/2008	2010/2009
Προεδρία της Δημοκρατίας	5	6	6	6	6	12,0	1,7
Βουλή των Ελλήνων	205	222	222	222	218	8,0	-1,7
Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης	3.824	4.503	4.503	4.214	4.261	10,2	1,1
Εξωτερικών	431	489	489	470	436	9,0	-7,3
Εθνικής Άμυνας	4.112	4.328	4.328	4.169	4.089	1,4	-1,9
Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης	5.947	6.408	6.408	6.646	6.855	11,8	3,1
Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων	686	796	796	780	812	13,6	4,2
Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων	6.961	7.284	7.284	7.303	7.808	4,9	6,9
Πολιτισμού και Τουρισμού	516	504	504	755	707	46,2	-6,3
Οικονομικών	921	820	820	810	801	-12,0	-1,1
Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων	1.235	1.321	1.321	1.346	1.299	9,0	-3,6
Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής	340	359	359	369	369	8,3	0,1
Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης ⁽¹⁾	11.425	11.385	12.185	13.253	12.857	16,0	-3,0
Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας	1.384	1.419	1.419	1.492	1.497	7,8	0,3
Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων	586	591	591	600	609	2,4	1,4
Προστασίας του Πολίτη	2.314	2.584	2.584	2.539	2.528	9,7	-0,4
Γενικές Γραμματείες Επικοινωνίας και Ενημέρωσης	82	90	90	87	84	5,3	-2,6
Γενικές κρατικές δαπάνες	9.109	9.938	9.938	10.818	10.803	18,8	-0,1
Δαπάνες εκλογών		50	50	244	50		
Μη επαναλαμβανόμενες δαπάνες	206			2.026			
Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρον. Διακυβέρνησης	13			64			
Εθνικής Άμυνας				14			
Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης	42			487			
Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων	2			31			
Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων				11			
Πολιτισμού και Τουρισμού				28			
Οικονομικών	10						
Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων	20			47			
Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής				31			
Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης				874			
Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας	2			2			
Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων				18			
Προστασίας του Πολίτη	31			144			
Γενικές Γραμματείες Επικοινωνίας και Ενημέρωσης				22			
Γενικές κρατικές δαπάνες	85			252			
Αντικριζόμενες δαπάνες (σε ύψος)	106			123			
Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρον. Διακυβέρνησης				13			
Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης				4			
Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας				3			
Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων	106			103			
Προστασίας του Πολίτη				2			
Δαπάνες καταργηθέντων ειδικών λογαριασμών	37	882	882	828	755		-8,7
I. Σύνολο πρωτογενών δαπανών ΤΠ	50.435	53.978	54.778	59.098	56.846	17,2	-3,8
II. Τόκοι	11.207	12.000	12.100	12.340	12.950	10,1	4,9
III. Σύνολο δαπανών ΤΠ (πλην χρεολυσίων) (I+II)	61.642	65.978	66.878	71.438	69.796	15,9	-2,3
IV. Χρεολύσια	26.246	29.158	29.158	29.140	19.510	11,0	-33,0
V. Εξοπλιστικά προγράμματα Υπ. Εθν. Άμυνας^{(2) (3)}	2.597	2.200	2.200	2.200	2.000	-15,3	-9,1

⁽¹⁾ Περιλαμβάνεται και ποσό ύψους 210 εκατ. ευρώ στο έτος 2008 που έχει ήδη εκταμιευθεί και δεν έχει εκδοθεί το σχετικό συμψηφιστικό ένταλμα.

⁽²⁾ Στο έτος 2008 συμπεριλαμβάνεται ποσό ύψους 465,2 εκατ. ευρώ το οποίο έχει εκταμιευθεί και δεν έχουν εκδοθεί τα σχετικά συμψηφιστικά εντάλματα.

⁽³⁾ Τα μεγέθη είναι σε ταμειακή βάση.

Δεν περιλαμβάνονται:

A' Δαπάνες που αντικρίζονται με ισόποσα έσοδα	52	1.455	655	65	52		
B' Δαπάνες για βραχυπρόθεσμους τίτλους δημοσίου, ειδικές εκδόσεις ομολόγων και βραχυπρόθεσμη ταμειακή διευκόλυνση	27.417	575	575	42.704	550		
ΣΥΝΟΛΟ	27.469	2.030	1.230	42.769	602		

Με τον προϋπολογισμό επιχειρείται η χρηματοδότηση εκπαιδευτικών πολιτικών που στοχεύουν:

- στην παροχή υπηρεσιών τριτοβάθμιας εκπαίδευσης υψηλής ποιότητας,
- στη σύνδεση των παρεχόμενων υπηρεσιών τριτοβάθμιας εκπαίδευσης με τις εκάστοτε διαμορφωμένες ανάγκες της αγοράς εργασίας, τις νέες τεχνολογίες και τις εξελίξεις στον τομέα των επιστημών,
- στη θεσμοθέτηση συστήματος αξιολόγησης των υπηρεσιών εκπαίδευσης, που παρέχουν τα εκπαιδευτικά ιδρύματα των τριών βαθμίδων με βάση τις αρχές της αποτελεσματικότητας, αποδοτικότητας και οικονομίας,
- στη μείωση της διαρροής των μαθητών από τη βασική εκπαίδευση, με την ανίχνευση και εξάλειψη των αιτιών που την προκαλούν,
- στη διαρκή επιμόρφωση των εκπαιδευτικών λειτουργιών τόσο στον τομέα της επιστήμης τους, όσο και στον τομέα διοίκησης του εκπαιδευτικού συστήματος και της φιλοσοφίας που το διέπει,
- στην εύρυθμη λειτουργία όλων των σχολικών μονάδων με την εξάλειψη του φαινομένου των λειτουργικών κενών κατά την έναρξη ή τη διάρκεια του σχολικού έτους,
- στην ενίσχυση των σχολικών μονάδων όπου παρατηρείται χαμηλό μαθησιακό επίπεδο,
- στην ανάπτυξη του θεσμού της δια βίου εκπαίδευσης με την ενεργό συμμετοχή των ΑΕΙ και
- στη δημιουργία εκπαιδευτικού περιβάλλοντος, το οποίο θα υποστηρίζεται από τις κατάλληλες υποδομές και θα προκαλεί την συμμετοχή των εκπαιδευόμενων και την ανάδειξη των ικανοτήτων και δεξιοτήτων τους.

Στον προϋπολογισμό του ΥΠΔΒΜΘ έχουν προβλεφθεί οι απαραίτητες πιστώσεις για την κάλυψη:

- της μισθοδοσίας των εκπαιδευτικών (μονίμων, αναπληρωτών, ωρομισθίων) που στελεχώνουν τις σχολικές μονάδες,
- των αμοιβών των συμβασιούχων καθαριστριών των σχολικών μονάδων,
- των δαπανών υλοποίησης του προγράμματος πρόσθετης διδακτικής στήριξης και λειτουργίας των ολοήμερων σχολείων,
- των δαπανών λειτουργίας και υποστήριξης του Πανελληνίου Σχολικού Δικτύου,
- των δεσμεύσεων που έχουν αναληφθεί στο πλαίσιο του τετραετούς ακαδημαϊκού προγραμματισμού των ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (ΑΕΙ, ΤΕΙ, ΑΣΠΑΙΤΕ).

Η αποτελεσματικότερη εφαρμογή αναπτυξιακών πολιτικών στη σύγχρονη κοινωνία αναπόφευκτα περνά μέσα από τους τομείς της έρευνας και τεχνολογίας. Οι ερευνητικοί φορείς ενισχύονται και εξασφαλίζεται η απρόσκοπτη πρόσβασή τους σε επιστημονικά περιοδικά και βιβλιοθήκες με την πρόβλεψη ειδικής πίστωσης για τη χρηματοδότηση της κοινοπραξίας βιβλιοθηκών ερευνητικών κέντρων της ΓΓΕΤ.

Στον προϋπολογισμό του ΥΠΔΒΜΘ έχουν εξασφαλισθεί και οι απαραίτητες πιστώσεις για τη στήριξη και την ανάπτυξη της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης. Η αναβάθμιση του ανθρώπινου δυναμικού, η ενίσχυση των ευκαιριών για μάθηση, η βελτίωση της ποιότητας των προγραμμάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης και ο συντονισμός γίνεται μέσω του Εθνικού Συστήματος Σύνδεσης της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης με την Απασχόληση (ΕΣΣΕΕΚΑ), το οποίο εποπτεύεται πλέον από το ΥΠΔΒΜΘ και αποκτά αυξημένο και ουσιαστικό ρόλο συντονιστή των συστημάτων κατάρτισης και απασχόλησης.

Υπουργείο Πολιτισμού και Τουρισμού

Οι πιστώσεις του Υπουργείου Πολιτισμού και Τουρισμού θα καλύψουν κυρίως:

- δαπάνες λειτουργίας των υπηρεσιών του υπουργείου,
- δαπάνες πρόσληψης του απαραίτητου έκτακτου προσωπικού για την ομαλή λειτουργία των μουσείων και των αρχαιολογικών χώρων κατά τις περιόδους αιχμής,
- πολιτιστικές εκδηλώσεις, συνέδρια και προγράμματα διάδοσης και προβολής του ελληνικού πολιτισμού,

- τη χρηματοδότηση μεγάλων φορέων παραγωγής και διάδοσης πολιτιστικών αγαθών, όπως η Εθνική Λυρική Σκηνή, το Εθνικό Θέατρο, το Κρατικό Θέατρο Βορείου Ελλάδας, το νέο Μουσείο της Ακρόπολης κ.λπ.,
- συντηρήσεις, διαμορφώσεις και προστασία αρχαιολογικών χώρων και μουσείων,
- δαπάνες πραγματοποίησης των απαραίτητων σωστικών ανασκαφών για την προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς της χώρας,
- δαπάνες στήριξης και ανάπτυξης του μαζικού και σωματειακού αθλητισμού,
- δαπάνες λειτουργίας του Οργανισμού Τουριστικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (ΟΤΕΚ) για τη συνέχιση των εκπαιδευτικών του δράσεων,
- δαπάνες του ΕΟΤ με στόχο τον εμπλουτισμό, τη διεύρυνση και την αναβάθμιση του προσφερόμενου τουριστικού προϊόντος και την προβολή της χώρας στο εξωτερικό για την ανάδειξή της ως ελκυστικού τουριστικού προορισμού.

Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων

Οι πιστώσεις του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, στις οποίες συμπεριλαμβάνονται και αυτές που αφορούν δραστηριότητες που υλοποιούνται από τις περιφέρειες, θα καλύψουν, εκτός από τις λειτουργικές δαπάνες των υπηρεσιών του και δαπάνες:

Πίνακας 3.21 Οικονομικές ενισχύσεις στον αγροτικό τομέα (σε εκατ. ευρώ)						
	2008	2009		2010	Μεταβολή %	
	Πραγματ.	Προϋπ.	Εκτ.πραγμ.	Προβλέψεις	2009/08	2010/09
Από εθνικούς πόρους	5.810	6.224	6.286	6.411	8,2	2,0
Εθνικές ενισχύσεις προσανατολισμού και διαρθρώσεων	4	5	27	4	636,9	-85,5
Οικονομικές ενισχύσεις με ευρωπαϊκή συμμετοχή	568	559	530	521	-6,8	-1,6
Εθνική συμμετοχή προγραμμάτων που χρηματοδοτούνται από ΕΕ	13	15	15	15	17,6	-0,7
Κάλυψη ελλείμματος Ειδικού Λογ/σμού Εγγυήσεων Γεωργικών Προϊόντων (ΕΛΕΓΕΠ)	173	174	174	140	0,4	-19,3
Επιδότησεις επιτοκίων	28	40	30	33	8,3	10,0
Πρόγραμμα δημοσίων επενδύσεων	590	610	686	685	16,3	-0,1
Συντάξεις ΟΓΑ	4.000	4.350	4.200	4.550	5,0	8,3
Πληρωμές μέσω ΕΛΓΑ	424	460	611	450	44,3	-26,4
(Αποζημιώσεις ΕΛΓΑ)	387	410	576	400	48,8	-30,6
(Ενισχύσεις ΠΣΕΑ)	37	50	35	50	-4,2	42,9
Επιστροφή ειδικού φόρου κατανάλωσης καυσίμων	10	11	13	13	32,0	1,6
Από ΕΕ (FEOGA – Εγγυήσεις)	2.228	2.723	2.489	2.755	11,7	10,7
Γενικό σύνολο οικονομικών ενισχύσεων στον αγροτικό τομέα	8.038	8.947	8.775	9.166	9,2	4,5

- καταβολής επιδοτήσεων για την υλοποίηση αγροπεριβαλλοντικών προγραμμάτων, προγραμμάτων πρόωρης συνταξιοδότησης, εξισωτικής αποζημίωσης κ.λπ.,
- καταβολής ενισχύσεων στη γεωργία, αποκατάστασης ζημιών από πλημμύρες σε εγχειοβελτιωτικά έργα, ίδρυσης και λειτουργίας καταφυγίων αδέσποτων ζώων κ.λπ.,
- βελτίωσης της παραγωγής γεωργικών προϊόντων,
- προώθησης και προβολής των ποιοτικών ελληνικών αγροτικών προϊόντων,

- ενθάρρυνσης της καλλιέργειας βιολογικών προϊόντων και καλλιεργειών ολοκληρωμένης διαχείρισης,
- στήριξης της αγροτικής έρευνας,
- υλοποίησης προγραμμάτων προστασίας της αγροτικής παραγωγής,
- ενεργοποίησης των δικαιωμάτων ενιαίας ενίσχυσης των κατά κύριο επάγγελμα αγροτών,
- αναβάθμισης και εκσυγχρονισμού των παρεχόμενων υπηρεσιών τόσο του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, όσο και των εποπτευόμενων από αυτό οργανισμών και
- έγκαιρης καταβολής αποζημιώσεων στους αγρότες που έχουν πληγεί από φυσικές καταστροφές.

Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής

Οι πιστώσεις του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής κατά το 2010 θα καλύψουν:

- τις δαπάνες εύρυθμης λειτουργίας των υπηρεσιών του νέου υπουργείου,
- τις ανάγκες των εποπτευόμενων φορέων (ΟΚΧΕ, οργανισμών ρυθμιστικού σχεδίου και προστασίας περιβάλλοντος Αθήνας – Θεσσαλονίκης – Ιωαννίνων) για λειτουργικές δαπάνες και δαπάνες μισθοδοσίας του προσωπικού τους,
- τις αποδόσεις εσόδων στο ΕΤΕΡΠΣ,
- τις δαπάνες προγραμμάτων χρηματοδοτούμενων από το ΕΓΤΑΑ (δάσωση γεωργικών εκτάσεων),
- την υλοποίηση προγραμμάτων προστασίας του δασικού πλούτου της χώρας,
- τις δαπάνες δασοπροστασίας,
- τις υποχρεώσεις από τη συμμετοχή της χώρας σε διεθνείς οργανισμούς, όπως ο Διεθνής Οργανισμός Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (IRENA), ο Διεθνής Οργανισμός Ενέργειας, ο Ευρωπαϊκός Χάρτης Ενέργειας κ.λπ.,
- τις δαπάνες υλοποίησης δράσεων που σχετίζονται με την αγορά και την πολιτική τιμών υγρών καυσίμων,
- τη χρηματοδότηση εποπτευόμενων από το υπουργείο φορέων (ΙΓΜΕ, ΚΑΠΕ), προκειμένου να συνεχισθεί απρόσκοπτα το επιστημονικό και ερευνητικό τους έργο και
- τις δαπάνες για τον ομαλό εφοδιασμό προβληματικών περιοχών της χώρας με πετρελαιοειδή.

Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης

Οι πιστώσεις του προϋπολογισμού του έτους 2010 του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης θα καλύψουν κυρίως:

- την αύξηση της βασικής σύνταξης του ΟΓΑ κατά 30 ευρώ το μήνα και την πρόσθετη αύξησή της κατά 20 ευρώ από 1 Ιουλίου 2010,
- τη χρηματοδότηση του ΙΚΑ – ΕΤΑΜ (1% του ΑΕΠ),
- την κρατική συμμετοχή στη χρηματοδότηση της κοινωνικής ασφάλισης,
- το ΕΚΑΣ,
- την κάλυψη των αναγκών των λοιπών ασφαλιστικών ταμείων,
- τη χρηματοδότηση του ασφαλιστικού συστήματος και
- την επιχορήγηση του ΟΑΕΔ για την αύξηση των επιδομάτων ανεργίας, καθώς και για δαπάνες πρόνοιας.

Στο πλαίσιο της συγκράτησης των δημόσιων δαπανών που επιχειρείται με τον προϋπολογισμό του 2010 έχουν περιορισθεί σημαντικά οι πιστώσεις του προϋπολογισμού του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης για δαπάνες υπερωριακής εργασίας, αμοιβές επιτροπών, καθώς και δαπάνες προμηθειών.

Υπουργείο Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας

Με τον προϋπολογισμό του Υπουργείου Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας εξασφαλίζονται οι απαραίτητοι πόροι για την κάλυψη των λειτουργικών δαπανών των υπηρεσιών του και τη χρηματοδότηση των εποπτευόμενων από αυτό φορέων ώστε να συνεχισθεί απρόσκοπτα η δραστηριότητά τους και η υλοποίηση δράσεων και προγραμμάτων που στοχεύουν:

- στον έλεγχο των τιμών και της ποιότητας των παραγόμενων και κυκλοφορούντων στην αγορά προϊόντων,
- την πάταξη της αισχροκέρδειας,
- τη διασφάλιση του ανταγωνισμού και τον περιορισμό της ακρίβειας,
- την προστασία και την ενημέρωση του καταναλωτή,
- την κάλυψη των ελλειμμάτων του Ναυτικού Απομαχικού Ταμείου (ΝΑΤ), του Οίκου Ναύτου (ΚΑΑΝ) και του Κλάδου Επικουρικής Ασφάλισης Ναυτικών (ΚΕΑΝ) και
- την επιδότηση των άγονων γραμμών.

Παράλληλα, διασφαλίζεται η εκπλήρωση υποχρεώσεων που απορρέουν από διεθνείς συμβάσεις και από τη συμμετοχή της χώρας σε διεθνείς οργανισμούς (ΟΜΠΙ, ΙΑΙΣ κ.λπ.).

Υπουργείο Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων

Από τις πιστώσεις του προϋπολογισμού του Υπουργείου Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων για το έτος 2010 θα καλυφθούν:

- Οι δαπάνες λειτουργίας των υπηρεσιών του, οι ανάγκες των εποπτευόμενων φορέων (ΟΣΚ, ΔΕΠΑΝΟΜ, ΟΑΣΠ, ΙΤΣΑΚ, ΙΟΚ, ΕΥΔΑΠ και ΕΥΑΘ παγίων) και οι αποδόσεις εσόδων στην ΤΕΟ ΑΕ.
Ειδικότερα θα αντιμετωπισθούν οι δαπάνες μισθοδοσίας του προσωπικού, η αντισταθμιστική καταβολή στους συγκοινωνιακούς φορείς (ΟΑΣΑ και ΟΑΣΘ), οι αμοιβές των ιατρών για την εξέταση των υποψήφιων οδηγών, η προμήθεια μηχανημάτων εξοπλισμού για τα ΚΤΕΟ και κινητών μονάδων ελέγχου καυσαερίων, η κατασκευή πάρκων κυκλοφοριακής αγωγής και τέλος οι δαπάνες για τη βελτίωση των αεροδρομίων.
Για την εύρυθμη λειτουργία των αεροδρομίων, την εκτέλεση των απαραίτητων έργων συντήρησης και βελτίωσής τους, καθώς και την προμήθεια εξελιγμένων τεχνολογικά συστημάτων, ο προϋπολογισμός της ΥΠΑ ενισχύεται κατά τη διάρκεια του έτους και από τα τέλη εκσυγχρονισμού και ανάπτυξης αεροδρομίων (ΤΕΑΑ).
- Δαπάνες λειτουργίας της Γενικής Γραμματείας Αιγαίου και Νησιωτικής Πολιτικής, δαπάνες επιδότησης των άγονων γραμμών, χρηματοδότηση δράσεων που συνδέονται με τον πολιτισμό, την προστασία της εθνικής κληρονομιάς και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των νησιωτικών περιοχών.

Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη

Από τον προϋπολογισμό του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη για το οικονομικό έτος 2010 θα αντιμετωπισθούν οι δαπάνες μισθοδοσίας του αστυνομικού, πυροσβεστικού και λιμενικού προσωπικού.

Επίσης, θα αντιμετωπιστούν και οι δαπάνες χορήγησης της ειδικής αποζημίωσης για εργασία πέραν του πενθημέρου του ένστολου προσωπικού, της αποζημίωσης για πραγματοποίηση πεζής περιπολίας του αστυνομικού προσωπικού και των αμοιβών των εποχικών πυροσβεστών.

Αντίθετα, τα κονδύλια που έχουν προβλεφθεί για την κάλυψη των λοιπών λειτουργικού χαρακτήρα δαπανών περιορίζονται σημαντικά, στο πλαίσιο της προσπάθειας συγκράτησης των δαπανών αυτών στα αναγκαία επίπεδα.

Ωστόσο, έχει δοθεί ιδιαίτερη προτεραιότητα στην:

- Ασφάλεια και προστασία των πολιτών, την προάσπιση των ατομικών δικαιωμάτων, την ενίσχυση της αντεγκληματικής πολιτικής, την πάταξη του οικονομικού και ηλεκτρονικού εγκλήματος και την οδική ασφάλεια και προστασία από τα τροχαία ατυχήματα. Για την επίτευξη των στόχων αυτών έχουν προβλεφθεί πιστώσεις για την προμήθεια ατομικού εξοπλισμού, εξάρτυσης και μέσω ατομικής προστασίας του προσωπικού, τη συντήρηση, τεχνική υποστήριξη και προμήθεια ανταλλακτικών, ελαστικών και καυσίμων του στόλου των υπηρεσιακών οχημάτων, τη λειτουργία και συντήρηση του συστήματος ασφαλείας C4I και τη μετακίνηση του ένστολου προσωπικού για την εκτέλεση υπηρεσίας και την αντιμετώπιση έκτακτων γεγονότων.
- Αναβάθμιση της ευρύτερης προσφοράς υπηρεσιών της Ελληνικής Αστυνομίας στο κοινωνικό σύνολο και την έκδοση των νέου τύπου διαβατηρίων και νέων δελτίων ταυτότητας.
- Προστασία των δασών από πυρκαγιές με πιστώσεις που έχουν προβλεφθεί για τη μίσθωση ελικοπτέρων δασοπυρόσβεσης και τη συντήρηση και πτητική υποστήριξη των ιδιόκτητων ελικοπτέρων του Πυροσβεστικού Σώματος.
- Αντιμετώπιση του φαινομένου της λαθρομετανάστευσης και την αποτελεσματικότερη φύλαξη των θαλασσιών συνόρων και των σημείων εισόδου της χώρας. Για το σκοπό αυτό έχουν προβλεφθεί πιστώσεις για την τεχνική υποστήριξη των εναέριων μέσων του Λιμενικού Σώματος, τη συντήρηση και επισκευή των περιπολικών σκαφών και τη βελτίωση της σίτισης και των συνθηκών διαβίωσης και κράτησης των προσωρινά κρατούμενων, σε εναρμόνιση με τις διεθνώς επικρατούσες συνθήκες.

Γενικές Γραμματείες Επικοινωνίας και Ενημέρωσης

Από τις πιστώσεις του προϋπολογισμού των Γενικών Γραμματειών Επικοινωνίας και Ενημέρωσης θα αντιμετωπισθούν κυρίως οι δαπάνες μισθοδοσίας του προσωπικού που υπηρετεί τόσο στην κεντρική υπηρεσία, όσο και αυτών που υπηρετούν στα γραφεία τύπου στο εξωτερικό, η διαφορά ταχυδρομικού τέλους διακίνησης του ημερήσιου και περιοδικού τύπου και η δαπάνη προβολής εθνικών θεμάτων στο εξωτερικό.

2.3 Προϋπολογισμός Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ)

Η Ελλάδα για να κατακτήσει την πραγματική σύγκλιση του επιπέδου ευημερίας της με τις ανεπτυγμένες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης πρέπει να επιτυγχάνει σταθερά υψηλότερους ρυθμούς ανάπτυξης από τους Ευρωπαίους εταίρους της. Στο πλαίσιο αυτό, για το 2010, στοχεύουμε σε μια ισόρροπη ανάπτυξη σε επίπεδο χώρας με βασικό αναπτυξιακό εργαλείο το ΠΔΕ και παράλληλα στη στήριξη της πραγματικής οικονομίας με μια συστηματική και κοινωνικά δίκαιη δημοσιονομική προσαρμογή.

Η κατανομή των προβλεπόμενων δαπανών στο ΠΔΕ 2010 κατά Τομέα διαφοροποιείται ενόψει του νέου τρόπου κατάρτισης του Προϋπολογισμού με την μορφή Προγραμμάτων. Έτσι, ο τομέας δάση-αλιεία αναμορφώνεται σε δύο νέους τομείς δάση και αλιεία.

Η αναπτυξιακή πολιτική προωθείται με την εντατικοποίηση της υλοποίησης των προγραμμάτων του ΕΣΠΑ, με τη στήριξη του ΠΔΕ που το 2010 οι συνολικές δαπάνες προβλέπεται να φθάσουν τα 10.300 εκατ. ευρώ, αυξημένες κατά 8,4% σε σχέση με το 2009. Οι δαπάνες αυτές αντιπροσωπεύουν το 4,2% του ΑΕΠ και κατανέμονται σε 6.950 εκατ. ευρώ για έργα που συγχρηματοδοτούνται από πόρους της Ευρωπαϊκής Ένωσης και σε 3.350 εκατ. ευρώ για τα έργα που θα χρηματοδοτηθούν αποκλειστικά από εθνικούς πόρους.

Η κατανομή των σχετικών κονδυλίων έγινε με γνώμονα την επίτευξη και την ολοκλήρωση της απορρόφησης των πόρων του Γ' ΚΠΣ, των Κοινοτικών Πρωτοβουλιών και έργων του Ταμείου Συνοχής καθώς και την εντατικοποίηση της χρηματοδότησης των δράσεων του ΕΣΠΑ. Για την κάλυψη των συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων του ΕΣΠΑ το 2010 η συνολική δημόσια δαπάνη προβλέπεται να φτάσει τα 6.950 εκατ. ευρώ, έναντι αντίστοιχων δαπανών 6.700 εκατ. ευρώ το 2009.

Διαχρονική εξέλιξη του ΠΔΕ και συμμετοχή του στο ΑΕΠ

Στον πίνακα 3.22 παρουσιάζεται η διαχρονική εξέλιξη του ΠΔΕ (εθνικό και συγχρηματοδοτούμενο τμήμα) από το 2000 έως το 2010 και η ποσοστιαία συμμετοχή του στο ΑΕΠ της χώρας.

Πίνακας 3.22 Διαχρονική εξέλιξη ΠΔΕ (2000-2010) (σε εκατ. ευρώ)					
Έτη	ΠΔΕ			Μεταβολή % σε σχέση με προηγούμενο έτος	Ως % του ΑΕΠ
	Λοιποί εθνικοί πόροι	Συγχρηματοδοτούμενο	Σύνολο		
2000	2.109	5.312	7.421	-	5,4
2001	2.590	5.252	7.842	5,7	5,3
2002	3.131	3.883	7.014	-10,6	4,5
2003	3.974	4.461	8.435	20,2	4,9
2004	4.639	4.883	9.522	12,8	5,1
2005	2.569	4.955	7.524	-21,0	3,9
2006	2.673	5.511	8.184	8,8	3,9
2007	2.763	6.046	8.809	7,6	3,9
2008	2.559	7.065	9.624	9,2	4,0
2009	2.800	6.700	9.500	-1,3	3,9
2010	3.350	6.950	10.300	8,4	4,2

Πηγή: ΠΔΕ, ΓΔΟΠ

Πίνακας 3.23 Δαπάνες ΠΔΕ κατά τομέα
(σε εκατ. ευρώ)

Ονομασία τομέων	2008*					2009					2010					Μεταβολή %	
	Πραγματοποιήσεις				Συμμετοχή %	Εκτιμ. πραγματοποιήσεων				Συμμετοχή %	Προβλέψεις				Συμμετοχή %	2009/08	2010/09
	Συγχρίνες	Λοιπές από εθνικούς πόρους	Σύνολο			Συγχρίνες	Λοιπές από εθνικούς πόρους	Σύνολο			Συγχρίνες	Λοιπές από εθνικούς πόρους	Σύνολο				
Επικοινωνίες	27		27	0,3	27		27	0,3	20		20	0,2	-1,5	-25,9			
Γεωργία	357	20	377	3,9	346	23	369	3,9	330	25	355	3,4	-2,2	-3,8			
Δάση	6	5	11	0,1	15	7	22	0,2	40	10	50	0,5	104,7	127,3			
Αλιεία	32		32	0,3	65		65	0,7	40		40	0,4	100,1	-38,5			
Εγχειρίδια έργα	94	76	170	1,8	110	120	230	2,4	110	130	240	2,3	35,4	4,3			
Βιομηχανία – βιοτεχνία	930	139	1.069	11,1	1.450	100	1.550	16,3	1.400	260	1.660	16,1	45,0	7,1			
Ενέργεια	171		171	1,8	168	1	169	1,8	160	10	170	1,7	-1,1	0,6			
Συγκοινωνίες	1.562	259	1.820	18,9	1.880	345	2.225	23,4	1.900	500	2.400	23,3	22,2	7,9			
Τουρισμός	47	33	79	0,8	33	77	110	1,2	50	62	112	1,1	38,6	1,8			
Πολιτισμός	209	20	229	2,4	107	25	132	1,4	70	60	130	1,3	-42,3	-1,5			
Εκπαίδευση	475	254	729	7,6	292	243	535	5,6	630	420	1.050	10,2	-26,6	96,3			
Κατάρτιση	445		445	4,6	255		255	2,7	400		400	3,9	-42,7	56,9			
Οικισμός – περιβάλλον	146	92	238	2,5	140	130	270	2,8	121	155	276	2,7	13,5	2,2			
Υγεία – πρόνοια	120	36	156	1,6	138	60	198	2,1	115	120	235	2,3	27,2	18,7			
Υδρευση – αποχέτευση	152	10	161	1,7	110	25	135	1,4	91	59	150	1,5	-16,3	11,1			
Δημόσια διοίκηση	45	18	63	0,7	122	10	132	1,4	87	6	93	0,9	108,0	-29,5			
Γενικός οικονομικός σχεδιασμός	193	117	310	3,2	167	81	248	2,6	80	80	160	1,6	-19,9	-35,5			
Εξωτερικές υποθέσεις	1	11	13	0,1	2	14	16	0,2	6	24	30	0,3	25,0	87,5			
Άμυνα	4		4	0,0	2	6	8	0,1	10	7	17	0,2	88,2	112,5			
Δικαιοσύνη	3	33	35	0,4	4	14	18	0,2	6	20	26	0,3	-49,1	44,4			
Δημόσια ασφάλεια	26	7	33	0,3	68	7	75	0,8	44	34	78	0,8	126,4	4,0			
Έρευνα – τεχνολογία	167	2	168	1,7	87	4	91	1,0	85	10	95	0,9	-46,0	4,4			
Έργα ΟΤΑ α' βαθμού		948	948	9,8		1.002	1.002	10,5		800	800	7,8	5,7	-20,2			
Νομαρχιακά έργα	374	84	458	4,8	225	88	313	3,3	232	110	342	3,3	-31,7	9,3			
Περιφερειακά προγράμματα	1.462	109	1.571	16,3	857	120	977	10,3	883	200	1.083	10,5	-37,8	10,8			
Διάφορα	18	121	139	1,4	30	93	123	1,3	30	50	80	0,8	-11,5	-35,0			
Απασχόληση		32	32	0,3		65	65	0,7		68	68	0,7	103,1	4,6			
Αθλητισμός		45	45	0,5		54	54	0,6		50	50	0,5	20,9	-7,4			
Ολυμπιακά έργα		90	90	0,9		86	86	0,9		70	70	0,7	-4,6	-18,6			
Αποθεματικό									10	10	20	0,2					
Γενικό σύνολο	7.066	2.559	9.624	100,0	6.700	2.800	9.500	100,0	6.950	3.350	10.300	100,0	-1,3%	8,4			

* Πληρωμές 2008 σύμφωνα με το οριστικό κλείσιμο του έτους (31/3/2009).
Στα έργα ΟΤΑ δεν περιλαμβάνεται το ποσό του προγράμματος ΘΗΣΕΑΣ.

**Πίνακας 3.24 Δαπάνες ΠΔΕ κατά φορέα
(σε εκατ. ευρώ)**

Υπουργείο - Φορέας	2 0 0 8				2 0 0 9				2 0 1 0				Μεταβολή %	
	Πραγματοποιήσεις			Συμμετοχή %	Εκπμ. πραγματοποιήσεων			Συμμετοχή %	Προβλέψεις			Συμμετοχή %	2009/08	2010/09
	Συγχρό/νες	Λοιπές από εθνικούς πόρους	Σύνολο		Συγχρό/νες	Λοιπές από εθνικούς πόρους	Σύνολο		Συγχρό/νες	Λοιπές από εθνικούς πόρους	Σύνολο			
Βουλή των Ελλήνων	3		3	0,0	2		2	0,0	2		2	0,0	-33,3	
Εσωτερικών, Αποκέντρωσης & Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης	59	1.075	1.134	11,8	125	1.097	1.222	12,9	95	869	964	9,4	7,8	-21,1
Οικονομικών	6	1	7	0,1	7	2	9	0,1	9	5	14	0,1	28,6	55,6
Εξωτερικών	1	11	12	0,1	2	14	16	0,2	6	24	30	0,3	33,3	87,5
Εθνικής Άμυνας	4	3	7	0,1	2	9	11	0,1	10	11	21	0,2	57,1	90,9
Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας	1.508	317	1.825	19,0	1.844	256	2.100	22,1	1.705	431	2.136	20,7	15,1	1,7
Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής	322	45	367	3,8	323	43	366	3,9	321	79	400	3,9	-0,3	9,3
Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων	849	128	977	10,2	474	78	552	5,8	914	231	1.145	11,1	-43,5	107,4
Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων	1.825	624	2.449	25,4	2.109	829	2.938	30,9	2.117	1.068	3.185	30,9	20,0	8,4
Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης	223	32	255	2,6	155	65	220	2,3	200	68	268	2,6	-13,7	21,8
Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης	60	20	80	0,8	71	30	101	1,1	37	65	102	1,0	26,3	1,0
Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων	464	28	492	5,1	501	27	528	5,6	455	45	500	4,9	7,3	-5,3
Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων	3	2	5	0,1	4	2	6	0,1	6	3	9	0,1	20,0	50,0
Προστασίας του Πολίτη	19	10	29	0,3	58	6	64	0,7	40	25	65	0,6	120,7	1,6
Πολιτισμού και Τουρισμού	258	120	378	3,9	166	202	368	3,9	140	186	326	3,2	-2,6	-11,4
Γ.Γ. Περιφερειών	1.462	143	1.605	16,7	857	140	997	10,5	883	230	1.113	10,8	-37,9	11,6
Αποθεματικό									10	10	20	0,2		
Σύνολο	7.066	2.559	9.624	100	6.700	2.800	9.500	100,0	6.950	3.350	10.300	100,0	-1,3	8,4

Η θετική συμβολή του ΠΔΕ στην οικονομία της χώρας επιβεβαιώνεται και από το γεγονός ότι, συγκριτικά με τις υπόλοιπες χώρες της ευρωζώνης, οι ακαθάριστες επενδύσεις παγίου κεφαλαίου της γενικής κυβέρνησης στην Ελλάδα, χωρίς τις κεφαλαιακές μεταβιβάσεις, κυμαίνονται μεταξύ 2,9% και 3,7% του ΑΕΠ κατά την περίοδο 2000-2010, το οποίο υπερτερεί των αντίστοιχων μεγεθών των κρατών μελών της Ευρωζώνης που κυμαίνονται μεταξύ 2,4% και 2,9%. Τα συγκριτικά αυτά στοιχεία εμφανίζονται στον πίνακα 3.25.

Πίνακας 3.25 Ακαθάριστες επενδύσεις πάγιου κεφαλαίου της γενικής κυβέρνησης (% του ΑΕΠ)		
Έτη	Ελλάδα	Χώρες Ευρωζώνης
2000	3,6	2,5
2001	3,6	2,5
2002	3,4	2,4
2003	3,6	2,5
2004	3,7	2,5
2005	2,9	2,5
2006	3,0	2,5
2007	3,0	2,5
2008	2,9	2,5
2009	3,0	2,9
2010	3,0	2,7

Πηγή: EC, General Government Data Forecast Autumn 2009

Προγράμματα ΠΔΕ 2010 χρηματοδοτούμενα αμιγώς από εθνικούς πόρους

Στο ΠΔΕ που χρηματοδοτείται αποκλειστικά από εθνικούς πόρους και θα φθάσει στα 3.350 εκατ. ευρώ το 2010, η επιλογή των έργων θα γίνει με κριτήριο τη συμπληρωματικότητα, τις συνέργιες και τη σκοπιμότητά τους σε σχέση με την εκτέλεση έργων συγχρηματοδοτούμενων από την ΕΕ. Περιλαμβάνονται σημαντικές κατηγορίες έργων, όπως: επενδυτικές δραστηριότητες των ΟΤΑ α΄ βαθμού σε όλη τη χώρα, ενισχύσεις των ιδιωτικών επενδύσεων στο πλαίσιο υλοποίησης των αναπτυξιακών νόμων, δαπάνες για την αποκατάσταση ζημιών σε έργα υποδομής και ενισχύσεις σε πληγέντες από σεισμούς, πυρκαγιές και άλλες φυσικές καταστροφές

Το ΠΔΕ, πέραν της χρηματοδότησης των παραπάνω τομέων, συμβάλλει αποφασιστικά στο πλαίσιο της ασκούμενης κοινωνικής πολιτικής και στην υποβοήθηση κοινωνικών ομάδων με ιδιαίτερα προβλήματα διαθέτοντας σημαντικά κονδύλια αποκλειστικά από εθνικούς πόρους για την κοινωνική πρόνοια, τη λαϊκή κατοικία, την καταπολέμηση της ανεργίας, τη δωρεάν κρατική αρωγή στους σεισμόπληκτους και τη δωρεάν κρατική αρωγή για την αποκατάσταση παλιννοστούντων από χώρες της Ανατολικής Ευρώπης.

Έργα για υποδομές, δημόσια διοίκηση, βιομηχανία–μικρομεσαίες επιχειρήσεις, ενέργεια και αγροτικό τομέα

Η συμβολή του ΠΔΕ στην οικονομική ανάπτυξη αποτυπώνεται στα προγράμματα των υπουργείων που υλοποιούν μεγάλα έργα υποδομών όπως: την κατασκευή των εθνικών οδικών αξόνων, την κατασκευή της επέκτασης του Μετρό Αθηνών, τον εκσυγχρονισμό του ΟΣΕ, την κατασκευή του Μετρό Θεσσαλονίκης, την κατασκευή της επέκτασης του Προαστιακού Σιδηροδρόμου Αθηνών, τα λιμενικά – ναυτιλιακά έργα, τα έργα για τα αεροδρόμια, καθώς και τα έργα του συνολικού εθνικού και επαρχιακού οδικού δικτύου της χώρας.

Τα έργα της κατηγορίας αυτής απορροφούν το μεγαλύτερο τμήμα του ΠΔΕ 2010, σε σχέση με τα λοιπά έργα του προγράμματος. Οι προβλεπόμενες πιστώσεις ανέρχονται σε 2.420 εκατ. ευρώ, το οποίο αποτελεί το 23,5% του συνόλου των δαπανών ΠΔΕ.

Τα έργα του γεωργικού τομέα, της αλιείας και των δασών συνιστούν μια άλλη πολύ σημαντική κατηγορία έργων που χρηματοδοτούνται από το ΠΔΕ 2010. Περιλαμβάνονται έργα υποδομών για τη βελτίωση συνθηκών μεταποίησης και εμπορίας γεωργικών προϊόντων, οικονομικές ενισχύσεις γεωργικών προγραμμάτων, κατασκευαστικές βελτιώσεις και εξοπλισμός κτηνιατρικών εργαστηρίων σε ακριτικές

περιοχές κ.λπ. Για τα έργα αυτά, δεσμεύονται πιστώσεις 445 εκατ. ευρώ, ενώ για τα εγγειοβελτιωτικά έργα πιστώσεις ύψους 240 εκατ. ευρώ.

Οι δράσεις βιομηχανίας-βιοτεχνίας, στο πλαίσιο της ενίσχυσης των ιδιωτικών επενδύσεων, χρηματοδοτούνται επίσης από το ΠΔΕ. Σημαντικό εργαλείο αποτελεί ο επενδυτικός νόμος που ενισχύει την ανάπτυξη τόσο νέων όσο και παλαιών βιομηχανικών, βιοτεχνικών, ξενοδοχειακών και ναυπηγοεπισκευαστικών επιχειρήσεων, τον εκσυγχρονισμό τους, την προώθηση των νέων τεχνολογιών και της καινοτομίας, την απασχόληση και την ανάπτυξη της περιφέρειας. Επίσης στον τομέα αυτό περιλαμβάνονται και οι δαπάνες για την ανάπτυξη και λειτουργία κέντρων υποδοχής επενδυτών στη χώρα όπως και οι επιχορηγήσεις στον ΕΟΜΜΕΧ για αποζημιώσεις επιχειρήσεων που επλήγησαν από θεομηνίες. Για το σκοπό αυτό δεσμεύονται πιστώσεις 1.660 εκατ. ευρώ, το οποίο αποτελεί το 16,1% του συνόλου των πιστώσεων του ΠΔΕ 2010.

Στις δαπάνες για ενέργεια περιλαμβάνονται και οι επιχορηγήσεις σε ενδιάμεσους φορείς (όπως Κέντρο Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας – ΚΑΠΕ) για την πραγματοποίηση ιδιωτικών επενδύσεων ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. Οι δαπάνες αυτές προβλέπονται να φθάσουν τα 170 εκατ. ευρώ.

Σημαντικά είναι επίσης τα κονδύλια που θα διατεθούν για τον εκσυγχρονισμό και τη βελτίωση της λειτουργίας της δημόσιας διοίκησης. Στο πλαίσιο αυτό χρηματοδοτούνται δράσεις για τη βελτίωση της παραγωγικότητας και ποιότητας των δημοσίων υπηρεσιών, για την άρση διοικητικών εμποδίων, για την αποφυγή δημιουργίας συνθηκών αποκλεισμού από την κοινωνία της γνώσης, για τη διοικητική διαφάνεια και την καταπολέμηση της διαφθοράς, για την ανάπτυξη της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης, για την δια βίου μάθηση και εκπαίδευση των δημοσίων υπαλλήλων, για την ενίσχυση της διαπεριφερειακής συνεργασίας και για την μετατροπή των ΚΕΠ σε κέντρα ολοκληρωμένων συναλλαγών. Τα ποσά που δεσμεύονται ανέρχονται στα 404 εκατ. ευρώ και αφορούν σε έργα των τομέων της δημόσιας διοίκησης, του γενικού οικονομικού σχεδιασμού, της δικαιοσύνης, των εξωτερικών υποθέσεων, της άμυνας και της δημόσιας ασφάλειας.

Έργα για την παιδεία, τον πολιτισμό, την υγεία – πρόνοια, το περιβάλλον και λοιπές δράσεις

Οι επενδυτικές δαπάνες για την παιδεία, τον πολιτισμό, την υγεία - πρόνοια αποτελούν σημαντικό μέρος του ΠΔΕ μέσα από τη στήριξη δράσεων που συμβάλλουν στην πνευματική, πολιτιστική και κοινωνική ανάπτυξη. Η εκπαίδευση, η επιστημονική έρευνα, η τεχνολογία και η καινοτομία ως βασικά στοιχεία της οικονομίας της γνώσης, συμβάλλουν σημαντικά στην αύξηση της παραγωγικότητας και στη ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας.

Το ΠΔΕ χρηματοδοτεί δράσεις για την έρευνα και την τεχνολογία, για προγράμματα ανάπτυξης βιομηχανικών ερευνών, καθώς και για προγράμματα ενίσχυσης ερευνητικού δυναμικού. Οι προβλεπόμενες πιστώσεις για το σκοπό αυτό ανέρχονται σε 95 εκατ. ευρώ.

Η ταχύτητα των τεχνολογικών και οργανωτικών αλλαγών στην παραγωγική διαδικασία, δημιουργεί συνεχώς την ανάγκη απόκτησης νέων γνώσεων και ανάπτυξης ποικίλων δεξιοτήτων στο κοινωνικό σύνολο. Ο ρόλος της κατάρτισης και της εκπαίδευσης καθίσταται πρωταρχικός, τόσο για τους άνεργους όσο και για τους εργαζόμενους και με ιδιαίτερη βαρύτητα στους νέους και τις γυναίκες, στον τομέα της ενίσχυσης των προοπτικών απασχόλησης, αλλά και της επαγγελματικής ανέλιξης αντίστοιχα. Το σχετικό κονδύλι που εγγράφεται στο ΠΔΕ ανέρχεται στα 400 εκατ. ευρώ.

Ειδικότερα στον τομέα της παιδείας καταβάλλεται τεράστια προσπάθεια για τον εκσυγχρονισμό των υποδομών και τη διάχυση της γνώσης στους νέους μέσω στοχευμένων δράσεων. Το κονδύλι που εγγράφεται στο ΠΔΕ του 2010 ανέρχεται στα 1.050 εκατ. ευρώ, το οποίο αντιστοιχεί στο 10,19% του συνόλου των δημοσίων επενδύσεων. Τα έργα της παιδείας καλύπτουν υποδομές, κτιριακές εγκαταστάσεις και εξοπλισμό των ΑΕΙ και των ΤΕΙ. Στην ίδια κατηγορία περιλαμβάνεται το κατασκευαστικό πρόγραμμα του ΟΣΚ για σχολικά κτήρια και υποστηρικτικές εκπαιδευτικές εργασίες σε βιβλιοθήκες και στην επιμόρφωση ενηλίκων.

Οι δαπάνες για την υγεία – πρόνοια, προβλέπεται να ανέλθουν στα 235 εκατ. ευρώ. Στις δαπάνες αυτές περιλαμβάνονται, μεταξύ άλλων, δαπάνες για κτιριακές υποδομές και εξοπλισμό των νοσοκομείων, για λειτουργία παιδικών σταθμών και γηροκομείων, για δημιουργία δομών αποασυλοποίησης ψυχικά ασθενών όπως και δομών παροχής φροντίδας ψυχικής υγείας, καθώς και δαπάνες για την αντιμετώπιση εκτάκτων αναγκών.

Σημαντική είναι και η συμμετοχή του ΠΔΕ για έργα πολιτισμού, όπως η κατασκευή – επισκευή μουσείων, η συντήρηση μνημείων και αρχαιολογικών χώρων όπως και η συνολική ανάδειξή τους. Για το σκοπό αυτό προβλέπεται να διατεθούν 130 εκατ. ευρώ.

Σημαντική είναι και η συμμετοχή του ΠΔΕ για έργα που συμβάλλουν στην προστασία και αναβάθμιση του περιβάλλοντος και τη βιώσιμη οικιστική ανάπτυξη. Για το σκοπό αυτό προβλέπεται να διατεθούν 276 εκατ. ευρώ.

Παράλληλα, το ΠΔΕ χρηματοδοτεί δράσεις για την ανάπτυξη του τουρισμού, τη βελτίωση των υποδομών στην ύδρευση και την αποχέτευση, τον αθλητισμό, την απασχόληση και την προστασία των ανέργων και άλλες δράσεις που συμβάλλουν στην ανάπτυξη και ευημερία των πολιτών.

Χρηματοδότηση έργων περιφερειακών, νομαρχιακών και τοπικών (ΟΤΑ α' βαθμού) προγραμμάτων

Πολύ σημαντική είναι η συμβολή του ΠΔΕ στην οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη της περιφέρειας. Οι πιστώσεις που εγγράφονται στον προϋπολογισμό του 2010 για έργα περιφερειακών προγραμμάτων ανέρχονται στο ποσό των 1.113 εκατ. ευρώ (883 εκατ. ευρώ για έργα συγχρηματοδοτούμενα από την ΕΕ και 230 εκατ. ευρώ για έργα χρηματοδοτούμενα αμιγώς από εθνικούς πόρους), έναντι 997 εκατ. ευρώ το 2009 και 1.606 εκατ. ευρώ το 2008. Στον πίνακα 3.26 παρουσιάζονται στοιχεία για τη χρηματοδότηση από το ΠΔΕ έργων που εκτελούνται από τις περιφέρειες.

Πίνακας 3.26 Χρηματοδότηση έργων ΠΔΕ που εκτελούνται από τις περιφέρειες (σε εκατ. ευρώ)					
	2008 Πληρωμές	2009 Εκτιμήσεις πληρωμών	2010 Προβλέψεις	Μεταβολή 2009/2008	Μεταβολή 2010/2009
Χρηματοδοτήσεις έργων περιφέρειας με κοινοτική συμμετοχή	1.462	857	883	-41,4	3,0
Χρηματοδοτήσεις έργων περιφέρειας από εθνικούς πόρους	143	140	230	-2,2	64,3
Σύνολο	1.606	997	1.113	-37,9	11,6

Πηγή: ΠΔΕ

Εκτός από τα έργα περιφερειακών προγραμμάτων, μέσω του ΠΔΕ χρηματοδοτούνται και έργα νομαρχιακών προγραμμάτων και έργων ΟΤΑ α' βαθμού. Το συνολικό ύψος των δαπανών για τα έργα της κατηγορίας αυτής προβλέπεται να ανέλθει στα 1.142 εκατ. ευρώ το 2010, εκ των οποίων 232 εκατ. ευρώ για συγχρηματοδοτούμενα έργα και 910 εκατ. ευρώ για έργα χρηματοδοτούμενα αμιγώς από εθνικούς πόρους (χωρίς να υπολογίζονται οι δαπάνες του Προγράμματος ΘΗΣΕΑΣ που θα καθοριστούν μετά την ψήφιση του προϋπολογισμού). Οι αντίστοιχες δαπάνες το 2009 θα ανέλθουν στα 1.315 εκατ. ευρώ, ενώ το 2008 ανήλθαν στα 1.406 εκατ. ευρώ. Στον πίνακα 3.27 παρουσιάζονται στοιχεία για τη χρηματοδότηση από το ΠΔΕ έργων της κατηγορίας αυτής για την περίοδο 2008 -2010.

Πίνακας 3.27 Χρηματοδότηση έργων ΠΔΕ που εκτελούνται από τις ΝΑ και ΟΤΑ α' βαθμού (σε εκατ. ευρώ)

	2008 Πληρωμές	2009 Εκτιμήσεις πληρωμών	2010 Προβλέψεις	Μεταβολή 2009/2008	Μεταβολή 2010/2009
Χρηματοδοτήσεις νομαρχιακών έργων με κοινοτική συμμετοχή	374	225	232	-39,9	3,1
Χρηματοδοτήσεις νομαρχιακών έργων από εθνικούς πόρους	84	88	110	5,4	25,0
Χρηματοδοτήσεις έργων ΟΤΑ α' βαθμού από εθνικούς πόρους	948 (ΣΑΤΑ και ΘΗΣΕΑΣ)	1.002 (ΣΑΤΑ και ΘΗΣΕΑΣ)	800 (ΣΑΤΑ) ⁽¹⁾	5,7	-20,2
Σύνολο	1.406	1.315	1.142	-6,4	-13,2

Πηγή: ΠΔΕ

⁽¹⁾ Δεν περιλαμβάνονται οι προβλεπόμενες δαπάνες για το πρόγραμμα «ΘΗΣΕΑΣ», καθότι θα καθοριστούν μετά την ψήφιση του κρατικού προϋπολογισμού.

Δίνοντας έμφαση στην ενίσχυση και ανάπτυξη της περιφέρειας, η χρηματοδότηση των έργων των περιφερειακών και των νομαρχιακών προγραμμάτων, για το 2010 προβλέπεται να ανέλθει στα 2.255 εκατ. ευρώ, το οποίο αποτελεί το 21,90% του συνολικού ΠΔΕ (πίνακες 3.27 και 3.28).

Σε ό,τι αφορά την υποστήριξη των ΟΤΑ α' βαθμού σημειώνεται ότι υλοποιείται ικανοποιητικά το αναπτυξιακό πρόγραμμα Τοπικής Αυτοδιοίκησης ΘΗΣΕΑΣ (ν.3274/2004). Μεγάλο μέρος του προγράμματος αυτού θα χρηματοδοτηθεί και το 2010 από αμιγώς εθνικούς πόρους. Το ύψος της χρηματοδότησης και η κατανομή του στους φορείς θα καθοριστεί μετά την ψήφιση του κρατικού προϋπολογισμού στην εγκύκλιο κατάρτισης του ΠΔΕ 2010.

Πίνακας 3.28 Περιφερειακά προγράμματα ΠΔΕ 2010 (σε εκατ. ευρώ)

Περιφέρειες	Συγχρηματοδοτούμενο	Χρηματοδοτούμενο αμιγώς από εθνικούς πόρους			Γενικό σύνολο
		Ολυμπιακά έργα (Ελλάδα 2004)	Λοιπά έργα	Σύνολο	
		(2)	(3)	(4)=(2)+(3)	
	(1)			(4)=(2)+(3)	(5)=(1)+(4)
Ανατ. Μακεδονίας-Θράκης	80	3	12	15	95
Κεντρικής Μακεδονίας	124	6	30	36	160
Δυτικής Μακεδονίας	40	2	3	5	45
Ηπείρου	72	4	7	11	83
Θεσσαλίας	60	4	4	8	68
Ιονίων Νήσων	66	1	5	6	72
Δυτικής Ελλάδας	75	4	17	21	96
Στερεάς Ελλάδας	50	1	23	24	74
Αττικής	80	1	24	25	105
Πελοποννήσου	37		23	23	60
Βορείου Αιγαίου	20		7	7	27
Νοτίου Αιγαίου	14	2	5	7	21
Κρήτης	165	2	40	42	207
Σύνολο	883	30	200	230	1.113

Συμμετοχή του ΠΔΕ στο μετοχικό κεφάλαιο των ΔΕΚΟ και ΑΕ του Δημοσίου

Σημαντικό μέρος των μεγάλων έργων που χρηματοδοτούνται από το ΠΔΕ υλοποιείται από τις ΔΕΚΟ και ΑΕ του δημόσιου τομέα με μεταβίβαση πιστώσεων στους οργανισμούς αυτούς. Συγκεκριμένα κατά το έτος 2010 το ύψος των επιχορηγήσεων ανέρχεται στα 1.570 εκατ. ευρώ, το οποίο αντιστοιχεί στο 15,24% του ΠΔΕ. Το μεγαλύτερο μέρος των επιχορηγήσεων αφορά σε μεγάλα έργα υποδομής όπως τα έργα της Εγνατίας ΑΕ, του Μετρό Αθηνών, του ΟΣΕ και του Οργανισμού Σχολικών Κτιρίων (ΟΣΚ).

Πίνακας 3.29 Συμμετοχή του ΠΔΕ στην αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου των ΔΕΚΟ και λοιπών επιχειρήσεων του Δημοσίου (σε εκατ. ευρώ)

Δημόσιες επιχειρήσεις	2008			2009			2010		
	Πραγματοποιήσεις			Εκτιμήσεις πραγμ/σεων			Προβλέψεις		
	Συγχρηματοδοτούμενο ΠΔΕ	Εθνικό ΠΔΕ	Σύνολο	Συγχρηματοδοτούμενο ΠΔΕ	Εθνικό ΠΔΕ	Σύνολο	Συγχρηματοδοτούμενο ΠΔΕ	Εθνικό ΠΔΕ	Σύνολο
ΑΤΤΙΚΟ ΜΕΤΡΟ	97		97	70		70	120		120
ΔΕΠΑΝΟΜ	60	17	77	67	30	97	78	55	133
ΕΓΝΑΤΙΑ	315	1	316	300		300	360		360
ΕΑΧΑ	1	2	3	2	2	4		3	3
ΕΟΜΜΕΧ	34	9	43	81	4	85	79	7	86
ΕΛΟΤ	1		1	2		2			0
ΕΡΤ		3	3			0		4	4
ΘΕΜΙΣ ΑΕ		31	31		13	13		18	18
ΚΕΔ		5	5		8	8		15	15
ΚΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΑΕ	29	30	59	65	29	94	30	45	75
ΟΑΣΑ	3		3	90		90	50	10	60
ΟΣΕ	406		406	524		524	400		400
ΟΣΚ	1	130	131	3	170	173	1	202	203
ΟΠΕ	5	16	21	1	9	10	1	11	12
ΟΠΕΠ		1	1	3		3	1		1
ΤΕΜΠΜΕ ΑΕ	2		2	50		50	50		50
ΤΡΑΜ ΑΕ	1		1	2		2	30		30
Σύνολο	953	244	1.197	1.260	265	1.525	1.200	370	1.570

Πηγές χρηματοδότησης του ΠΔΕ

Η αποτελεσματική αξιοποίηση των πηγών χρηματοδότησης και η επίτευξη της απορρόφησης των πόρων από την Ευρωπαϊκή Ένωση για τα συγχρηματοδοτούμενα έργα του ΠΔΕ καθίσταται για τη χώρα μας σημαντική.

Βασική πηγή εσόδων για τη χρηματοδότηση των έργων του ΠΔΕ αποτελούν οι εισροές από την Ευρωπαϊκή Ένωση και ειδικότερα από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ), το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Προσανατολισμού και Εγγυήσεων (ΕΓΤΠΕ), το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Αλιείας, το Ταμείο Συνοχής, τα Ταμεία για τα έργα του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης για την προγραμματική περίοδο 2007-2013 - ΕΓΤΑΑ (γεωργικό) και ΕΤΑ (αλιείας) - καθώς και το Ταμείο αλληλεγγύης και διαχείρισης μεταναστευτικών ροών. Τα έσοδα από την ΕΕ για το 2010, προβλέπεται ότι θα ανέλθουν στα 3.710 εκατ. ευρώ, τα οποία καλύπτουν το 36% περίπου του συνόλου των δαπανών του ΠΔΕ.

Σημειώνεται ότι, το 2009 τα έσοδα από τις επιχορηγήσεις της ΕΕ μειώθηκαν κατά 54,9% σε σχέση με το 2008, ενώ το 2010 προβλέπεται να αυξηθούν κατά 76,2% έναντι αυτών του 2009.

Τέλος, τα πιστωτικά έσοδα του ΠΔΕ και η αύξηση των στοιχείων του ενεργητικού του Δημοσίου το 2009 παρουσιάζουν άνοδο σε σχέση με το 2008 κατά 56,2%, ενώ το 2010 παρουσιάζουν μείωση κατά 10,5% σε σχέση με το 2009.

Πίνακας 3.30 Πηγές χρηματοδότησης ΠΔΕ (σε εκατ. ευρώ)					
Πηγές εσόδων	2008 Πραγματίσεις	2009 Εκτιμήσεις	2010 Προβλέψεις	Μεταβολή %	
				2009/2008	2010/2009
Έσοδα δημόσιων επενδύσεων	5.018	2.306	3.860	-54,0	67,4
Ίδια έσοδα	350	200	150	-42,9	-25,0
Επιχορηγήσεις ΕΕ	4.668	2.106	3.710	-54,9	76,2
- ΕΤΠΑ	(2.853)	(1.283)	(2.037)	(-55,0)	(58,8)
- ΕΓΤΑΑ	(504)	(81)	(8)	(-83,9)	(-90,1)
- Ταμείο Συνοχής	(200)	(481)	(608)	(140,5)	(26,4)
- Ταμείο Αλιείας	(30)	(24)		(-20,0)	
- ΕΚΤ	(992)	(155)	(744)	(-84,4)	(380,0)
- Ταμείο Αλληλεγγύης	(89)				
- Πρόγραμμα αλληλεγγύης και διαχείρισης μεταναστευτικών ροών		(24)	(40)		(66,7)
- ΕΓΤΑΑ (2007-2013)		(57)	(243)		(326,3)
- ΕΤΑ (2007-2013)		(1)	(30)		(2.900,0)
Πιστωτικά έσοδα και αύξηση στοιχείων ενεργητικού	4.606	7.194	6.440	56,2	-10,5
Σύνολο	9.624	9.500	10.300	-1,3	8,4

Πηγή: ΥΠΟΙΟ – Αρχή Πληρωμής
Οργανισμός Πληρωμών και Ελέγχου Κοινοτικών Ενισχύσεων Προσανατολισμού και Εγγυήσεων (ΟΠΕΚΕΠΕ).

Κατανομή χρηματοδότησης του ΠΔΕ

Η κατανομή των προβλεπόμενων πιστώσεων του ΠΔΕ 2010 κατά τομέα και φορέα, καθώς και οι πραγματοποιήσεις και εκτιμήσεις πραγματοποιήσεων κατά τα έτη 2008 και 2009 αντίστοιχα, παρουσιάζονται στους πίνακες 3.23 και 3.24.

Οι πηγές χρηματοδότησης του ΠΔΕ κατά τα έτη 2008, 2009 και 2010 με τα αντίστοιχα ποσά παρουσιάζονται στον πίνακα 3.30.

Η κατανομή των προβλεπόμενων πιστώσεων του ΠΔΕ 2010 για τις ΔΕΚΟ και ΑΕ του Δημοσίου δίδεται στον πίνακα 3.29.

Η κατανομή των προβλεπόμενων πιστώσεων του ΠΔΕ 2010 για τις περιφέρειες δίδεται στον πίνακα 3.28.

3. Χρηματοροές μεταξύ Ελλάδας και Ευρωπαϊκής Ένωσης

Το δημοσιονομικό όφελος της Ελλάδας από τον κοινοτικό προϋπολογισμό διαμορφώθηκε στα 4.833 εκατ. ευρώ για το 2008, αντιπροσωπεύοντας το 2,0% του ΑΕΠ, ενώ εκτιμάται σε 2.211 εκατ. ευρώ, ή ποσοστό 0,9% του ΑΕΠ για το 2009. Η σχέση απολήψεων/αποδόσεων για το 2009 αναμένεται να διαμορφωθεί περίπου στο 1,8:1. Για το έτος 2010 η σχέση απολήψεων/αποδόσεων αναμένεται να κυμανθεί περίπου στο 2,5:1.

Οι πόροι που προέρχονται από την ΕΕ απορροφώνται από:

- τον αγροτικό τομέα (58% το 2009) μέσω εισοδηματικών ενισχύσεων σε γεωργούς και κτηνοτρόφους από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Εγγυήσεων (ΕΓΤΕ), αλλά και προγραμμάτων για την αγροτική ανάπτυξη και την ενίσχυση της υπαίθρου και του πληθυσμού της από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) και
- τους υπόλοιπους τομείς της οικονομίας χρηματοδοτώντας κυρίως προγράμματα υποδομών, κατάρτισης κ.λπ. με στόχο τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας, την αύξηση της παραγωγικότητας και του ποσοστού απασχόλησης.

3.1 Χρηματικές ροές με την Ευρωπαϊκή Ένωση το 2009

Απολήψεις

Οι εισροές από την ΕΕ κατά το έτος 2009 εκτιμώνται σε 4.843 εκατ. ευρώ, παρουσιάζοντας μείωση κατά 35,3%, έναντι του 2008. Η μείωση αυτή οφείλεται κατά κύριο λόγο στην καθυστέρηση έναρξης υλοποίησης των προγραμμάτων του ΕΣΠΑ, καθώς και στη φθίνουσα πορεία των απολήψεων που παρουσιάζεται στα έργα της περιόδου 2000-2006 (Γ' ΚΠΣ) λόγω της επικείμενης ολοκλήρωσής τους, ενώ οι προκαταβολές του ΕΣΠΑ δεν εμφανίζονται στα έσοδα του κρατικού προϋπολογισμού.

Ειδικότερα, το 2009:

Τακτικός προϋπολογισμός (ΤΠ)

Οι απολήψεις του ΤΠ αναμένεται να διαμορφωθούν στα 239 εκατ. ευρώ, σημειώνοντας μείωση κατά 58,7%, σε σχέση με το 2008, κυρίως λόγω της μείωσης των απολήψεων από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) για τη χρηματοδότηση των μέτρων αγροτικής ανάπτυξης. Μέσω του ΤΠ συγχρηματοδοτούνται από την ΕΕ προγράμματα και δράσεις όπως αγροτοπεριβαλλοντικά μέτρα (βιολογική γεωργία, μακροχρόνια παύση, κτηνοτροφία), στήριξη ορεινών και μειονεκτικών περιοχών, δάσωση, κ.λπ. Η κοινοτική συνδρομή το 2009, για τα ανωτέρω μέτρα, στο πλαίσιο του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) της περιόδου 2007-2013, αναμένεται να διαμορφωθεί, έπειτα από αναθεωρημένες εκτιμήσεις, στο ποσό των 152 εκατ. ευρώ.

Προϋπολογισμός Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ)

Το ύψος των εσόδων του ΠΔΕ από την ΕΕ εκτιμάται ότι θα προσεγγίσει το ποσό των 2.106 εκατ. ευρώ, σημειώνοντας μείωση 54,9%, σε σύγκριση με το 2008. Τούτο οφείλεται, όπως τονίστηκε και ανωτέρω, στην καθυστέρηση έναρξης υλοποίησης των έργων και προγραμμάτων που εντάσσονται στο ΕΣΠΑ. Θα πρέπει ωστόσο να σημειωθεί ότι στις απολήψεις για το 2009, στο πλαίσιο του ΠΔΕ, δεν περιλαμβάνονται οι προκαταβολές του ΕΣΠΑ.

Πίνακας 3.31 Χρηματορροές μεταξύ Ελλάδας και ΕΕ 2008-2010
(σε εκατ. ευρώ)

	2008	2009		2010	2009/08	2010/09
	Πραγμ/σεις	Προϋπ/σμός	Εκτιμήσεις πραγμ/σεων	Προβλέψεις	Μεταβολή %	
Αποδόσεις στην Ευρωπαϊκή Ένωση (I)	2.649	2.540	2.632	2.713	-0,6	3,1
Ίδιοι κοινοτικοί πόροι	2.299	2.431	2.418	2.636	5,2	9,0
Δασμοί ΚΕΔ και αντιντάμπινγκ	298	313	258	261	-13,5	1,2
Γεωργικές εισφορές	7					
Εισφορές ζάχαρης και ισογλυκόζης	2	1	2	1	-0,5	-30,0
Συνεισφορές βάσει ΦΠΑ	577	619	537	495	-6,9	-7,9
Συνεισφορές βάσει ΑΕΕ	1.415	1.498	1.621	1.879	14,5	15,9
Λοιπές συνεισφορές-επιστροφές	310	65	171	30	-44,9	-82,5
Πρόσθετες έκτακτες συνεισφορές	136	15	165	20	21,3	-87,9
Επιστροφές από ανεκτέλεστα προγράμματα	174	50	6	10	-96,6	66,7
Λοιπές συνεισφορές εκτός προϋπολογισμού ΕΕ	40	44	43	47	9,6	8,0
Συμμετοχή στο Ευρωπαϊκό Ταμείο Ανάπτυξης	40	44	43	47	9,6	8,0
Απολήψεις από την Ευρωπαϊκή Ένωση (II)	7.482	6.634	4.843	6.856	-35,3	41,6
Τακτικός προϋπολογισμός	579	405	239	372	-58,7	55,4
Έξοδα είσπραξης παραδοσιακών ιδίων πόρων	77	79	65	66	-15,4	0,8
Απολήψεις ΕΓΤΑΑ	492	317	152	297	-69,1	95,4
Λοιπές απολήψεις	10	9	22	9	117,7	-59,1
Προϋπολογισμός Δημοσίων Επενδύσεων	4.668	3.500	2.106	3.710	-54,9	76,2
Απολήψεις ΕΤΠΑ	2.853	2.169	1.283	2.037	-55,0	58,8
Απολήψεις ΕΓΤΑΑ	504	188	139	251	-72,4	80,6
Απολήψεις Ευρ. Ταμείο Αλιείας	30	42	24	30	-18,8	25,4
Απολήψεις ΕΚΤ	992	587	155	744	-84,4	380,0
Απολήψεις Ταμείο Συνοχής	200	492	481	608	141,2	26,3
Απολήψεις Πρόγραμμα αλληλεγγύης και διαχείρισης μεταναστευτικών ροών		22	24	40		68,1
Λοιπές απολήψεις (Διάφορες απολήψεις) (Ταμείο Αλληλεγγύης)	90 (1) (90)					
Προϋπολογισμός ΕΛΕΓΕΠ	2.228	2.723	2.489	2.755	11,7	10,7
Απολήψεις από ΕΓΤΕ	2.228	2.723	2.489	2.755	11,7	10,7
Προϋπολογισμός τρίτων	7	6	9	20	30,9	117,3
Απολήψεις ΕΤΠΑ	5					
Απολήψεις ΕΖΕΣ	2	6	9	20	319,1	127,4
Δημοσιονομικό όφελος (II-I)	4.833	4.094	2.211	4.144	-54,3	87,4
(ως % του ΑΕΠ)	2,0%	1,6%	0,9%	1,7%		

Προϋπολογισμός ΕΛΕΓΕΠ

Μέσω του προϋπολογισμού ΕΛΕΓΕΠ (ΕΓΤΕ/Εγγυήσεις) χρηματοδοτούνται κυρίως άμεσες εισοδηματικές ενισχύσεις στον αγροτικό πληθυσμό, με βάση τη συμφωνία για την αναθεώρηση της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής (ΚΑΠ) το 2003, και ειδικότερα για τα μεσογειακά προϊόντα (καπνός, ελαιόλαδο, βαμβάκι) τον Απρίλιο του 2004, όπως αναθεωρήθηκε πρόσφατα, το 2009. Οι εισροές από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Εγγυήσεων (ΕΓΤΕ) αναμένεται να ανέλθουν στο ύψος των 2.489 εκατ. ευρώ.

Αποδόσεις

Οι συνολικές συνεισφορές της χώρας μας στον κοινοτικό προϋπολογισμό εκτιμάται ότι θα ανέλθουν σε 2.632 εκατ. ευρώ περίπου, σημειώνοντας οριακή μείωση κατά 0,6% σε σχέση με το 2008. Η μείωση αυτή, παρά την αύξηση της συνεισφοράς με βάση τον πόρο Ακαθάριστου Εθνικού Προϊόντος λόγω της αύξησης των δαπανών του κοινοτικού προϋπολογισμού και του αναθεωρημένου ΑΕΠ, οφείλεται στις μειωμένες αποδόσεις για δασμούς, στις μειωμένες συνεισφορές με βάση τον πόρο ΦΠΑ και στις οριακές επιστροφές (6 εκατ. ευρώ) από ανεκτέλεστα προγράμματα, σε σχέση με τις αντίστοιχες αποδόσεις έτους 2008.

Δημοσιονομικό όφελος

Το δημοσιονομικό όφελος για το 2009 εκτιμάται στα 2.211 εκατ. ευρώ (0,9% του ΑΕΠ), σημειώνοντας μείωση 54,3% περίπου, σε σύγκριση με το αντίστοιχο όφελος του οικονομικού έτους 2008.

3.2 Χρηματικές ροές με την Ευρωπαϊκή Ένωση το 2010

Οι προβλέψεις για τις εισροές και εκροές της χώρας από και προς τον κοινοτικό προϋπολογισμό κατά το οικονομικό έτος 2010 βασίζονται στο σχέδιο προϋπολογισμού της ΕΕ του έτους αυτού, στις αποπληρωμές των προγραμμάτων της περιόδου 2000-2006, στην υλοποίηση του ΕΣΠΑ και στις εισροές που αναμένονται στον προϋπολογισμό ΕΛΕΓΕΠ (ΕΓΤΕ).

Απολήψεις

Οι απολήψεις από την ΕΕ κατά το έτος 2010 αναμένεται να ανέλθουν στα 6.856 εκατ. ευρώ, έναντι 4.843 εκατ. ευρώ, το 2009. Ειδικότερα:

Τακτικός προϋπολογισμός

Οι προβλεπόμενες εισροές ανέρχονται σε 372 εκατ. ευρώ (αύξηση 55,4%, σε σχέση με το 2009), οι οποίες αφορούν κυρίως τη χρηματοδότηση μέτρων αγροτικής ανάπτυξης από το ΕΓΤΑΑ ύψους 297 εκατ. ευρώ και τα έξοδα είσπραξης παραδοσιακών ιδίων πόρων τα οποία προβλέπεται να ανέλθουν σε 66 εκατ. ευρώ.

Προϋπολογισμός Δημοσίων Επενδύσεων

Οι πόροι του ΠΔΕ προβλέπεται να διαμορφωθούν στο ύψος των 3.710 εκατ. ευρώ, που αντιστοιχούν στο 54% περίπου των συνολικών εισροών από την ΕΕ, σημειώνοντας προβλεπόμενη αύξηση 76,2%, σε σύγκριση με το 2009. Από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης αναμένονται εισροές ύψους 2.037 εκατ. ευρώ, ενώ από το Ταμείο Συνοχής 608 εκατ. ευρώ.

Στις εκτιμώμενες εισροές στο ΠΔΕ συμπεριλαμβάνεται και ποσό ύψους 40 εκατ. ευρώ το οποίο αφορά απολήψεις από το πρόγραμμα της ΕΕ «Αλληλεγγύη και διαχείριση των μεταναστευτικών ροών».

Προϋπολογισμός ΕΛΕΓΕΠ

Οι απολήψεις του προϋπολογισμού ΕΛΕΓΕΠ από το ΕΓΤΕ, προβλέπεται ότι θα ανέλθουν σε 2.755 εκατ. ευρώ, ποσό που αντιπροσωπεύει το 40,2% των συνολικών εισπράξεων από την ΕΕ για το 2010. Οι απολήψεις του ΕΛΕΓΕΠ εμφανίζονται αυξημένες κατά 10,7% σε σχέση με το 2009.

Αποδόσεις

Οι συνεισφορές στον κοινοτικό προϋπολογισμό για το οικονομικό έτος 2010, προβλέπεται να ανέλθουν σε 2.713 εκατ. ευρώ, σημειώνοντας αύξηση 3% περίπου σε σχέση με το 2009.

Δημοσιονομικό όφελος

Το δημοσιονομικό όφελος για το 2010 προβλέπεται στα 4.144 εκατ. ευρώ, αυξημένο κατά 87,4%, σε σχέση με το εκτιμώμενο όφελος για το 2009. Το προβλεπόμενο δημοσιονομικό όφελος για το 2010 αντιπροσωπεύει το 1,7% του ΑΕΠ.